

TELŠIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBA

**SPRENDIMAS
DĖL TELŠIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS 2020 METŲ SOCIALINIŲ PASLAUGŲ
PLANO PATVIRTINIMO**

2020 m. birželio 25 d. Nr. T1-230
Telšiai

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo 13 straipsnio 3 dalimi, Socialinių paslaugų planavimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. lapkričio 15 d. nutarimu Nr. 1132 „Dėl Socialinių paslaugų planavimo metodikos patvirtinimo“, 33 punktu, Telšių rajono savivaldybės taryba **n u s p r e n d ž i a**:

Patvirtinti Telšių rajono savivaldybės 2020 metų socialinių paslaugų planą (pridedama).

Savivaldybės meras

Kęstutis Gusarovas

TELŠIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS 2020 METŲ SOCIALINIŲ PASLAUGŲ PLANAS

I. ĮVADAS

1. Bendra informacija

Telšių rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) 2020 m. socialinių paslaugų plano (toliau – Planas) tikslai atitinka:

1.1. Telšių rajono savivaldybės strateginio plėtros 2004–2020 metų plano 3 prioriteto „Saugios socialinės aplinkos ir palankios žmogaus sveikatai aplinkos kūrimas“ 3.2 tikslo „Kurti saugią socialinę aplinką“ 3.2.1 uždavinyje „Plėtoti socialinių paslaugų tinklą“ numatytas priemonės:

- pagerinti socialinės paramos infrastruktūrą ir socialinių paslaugų kokybę;
- padidinti socialinių paslaugų prieinamumą labiausiai pažeidžiamoms gyventojų grupėms.

1.2. Telšių rajono savivaldybės 2019–2021 metų strateginio veiklos plano 07 programos „Socialinės paramos įgyvendinimas“ 2 tikslą – kurti rajone socialiai saugią aplinką, mažinti socialinę atskirtį Telšių rajone bei organizuoti ir teikti kokybiškas socialines paslaugas įvairioms žmonių socialinėms grupėms.

1.3. Plane teikiama informacija apie Telšių rajone teikiamas socialines paslaugas, paslaugų teikėjus ir gavėjus, socialinių paslaugų infrastruktūrą, analizuojamas socialinių paslaugų išvystymo ir paslaugų plėtros poreikis, nustatomi socialinių paslaugų plėtros tikslai ir prioritetai, numatomi uždaviniai, priemonės ir finansavimo šaltiniai.

2. Socialinių paslaugų teikimo ir plėtros tikslai

Socialinių paslaugų teikimo ir plėtros tikslai yra šie:

2.1. Plėtoti kompleksiskai teikiamų paslaugų teikimą šeimai ir vaikams:

2.1.1. vykdyti socialinių paslaugų infrastruktūros plėtrą bei užtikrinti pagalbos organizavimą šeimai ir vaikams;

2.1.2. stiprinti darbą su socialinių problemų turinčiomis šeimomis;

2.1.3. įgyvendinti tėvų globos netekusių vaikų socialinės globos bendruomenėje priemonės.

2.2. Užtikrinti socialinių paslaugų teikimą asmenims su proto ir psichikos negalia bei jų šeimos nariams:

2.2.1. plėtoti socialines paslaugas asmenims su proto ir psichikos negalia bei jų šeimos nariams.

2.3. Stiprinti socialinį darbą su socialinę atskirtį patiriančiais asmenimis:

2.3.1. Stiprinti socialinį darbą su socialinę riziką patiriančiais asmenimis, įgyvendinant

Socialinės rizikos asmenų 2016–2021 metų integracijos ir socialinės pagalbos programos priemonių planą;

2.3.2. Stiprinti socialinį darbą su socialinę atskirtį patiriančiais asmenimis.

2.4. Užtikrinti socialinių paslaugų teikimą senyvo amžiaus asmenims, vaikams ir suaugusiems asmenims su fizine negalia;

2.4.1. plėtoti socialines paslaugas senyvo amžiaus ir neįgaliems asmenims;

2.4.2. pritaikyti gyvenamąją ir viešąją aplinką asmenims su negalia;

2.4.3. didinti neįgalių asmenų darbinį užimtumą;

2.4.4. stiprinti privačias iniciatyvas plėtojant socialines paslaugas.

2.5. Didinti socialinių paslaugų prieinamumą ir socialinių darbuotojų profesinius gebėjimus:

2.5.1. užtikrinti NVO dalyvavimą socialinių paslaugų teikime;

2.5.2. didinti socialinių darbuotojų profesinius gebėjimus.

3. Socialinių paslaugų plano rengėjai

Planą parengė Savivaldybės administracijos Socialinės paramos ir rūpybos skyrius.

Informacija parengta pagal Telšių rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos ir rūpybos skyriaus, Telšių socialinių paslaugų centro, Telšių vaikų globos namų, Telšių rajono senelių globos namų, Telšių centro „Viltis“ duomenis bei kitus informacinius šaltinius (nurodyta Plane).

II. BŪKLĖS ANALIZĖ

4. Savivaldybės socialinės ekonominės ir demografinės situacijos įvertinimas

4.1. Vidutinis metinis gyventojų skaičius ir sudėtis

1 lentelė

Eil. Nr.	Rodiklis	Gyventojų skaičius ir sudėtis				Pokytis (+ didėjimas; - mažėjimas), proc.	
		2018 m.		2019 m.		2017-2018 m.	2018-2019 m.
		bendras sk.	dalys, proc.	bendras sk.	dalys, proc.		
1.	Nuolatinių gyventojų skaičius¹ iš jų:	40301	100	39515	100	-2,24	-1,95
1.1.	mieste	22763	56,48	22357	56,58	-0,20	+0,10
1.2.	kaime	17538	43,52	17158	43,42	+0,20	-0,10
2.	Iš bendro gyventojų skaičiaus:						
2.1.	pensinio amžiaus gyventojai ²	8654	21,47	8620	21,81	+0,36	-0,34
2.2.	suaugę asmenys su negalia ³	1456	3,61	1394	3,53	-0,2	-0,08
2.3.	vaikai (iki 18 m.)	7963	19,76	7665	19,40	-0,24	-0,36
2.4.	vaikai su negalia	390	0,97	385	0,97	+0,09	0
2.4.1.	neįgalių vaikų dalis nuo bendro vaikų skaičiaus	x	4,90	x	5,02	+0,52	+0,12
2.5.	socialinės rizikos vaikai	–	–	–	–	–	–
3.	Šeimos, patiriančios socialinę riziką	241	x	239	x	+17	
4.	Vaikų skaičius šeimose, patiriančiose socialinę riziką	443	1,1	387	0,98	+0,13	-0,12
4.1.	vaikų dalis nuo bendro vaikų skaičiaus	x	5,56	x	5,05	+1,09	-0,51
4.2.	neįgalių vaikų skaičius šeimose, patiriančiose socialinę riziką	56	x	46	x	-21,3	-10
5.	Kiti demografiniai rodikliai						
5.1.	darbingo amžiaus gyventojų	23684	58,77	23230	58,79	-0,12	+0,02
5.2.	socialinės rizikos asmenų	152	0,38	157	0,40	+0,06	+0,02
5.2.1.	socialinės rizikos asmenų dalis nuo suaugusių asmenų skaičiaus	x	0,64	x	0,68	+0,1	+0,04

4.2. Gyventojų socialinių paslaugų poreikius lemiantys veiksniai

¹ Šaltinis: Šaltinis: <https://osp.stat.gov.lt/gyventojai1>

² Nuolatinių gyventojų skaičius pagal amžiaus grupes savivaldybėse, asmenys nuo 65 m. ir daugiau.

Šaltinis: <https://osp.stat.gov.lt/gyventojai1>

³ Šaltinis: <https://> Šaltinis: <http://atvira.sodra.lt/lt-eur/>

Telšių rajone veikia keturios socialines paslaugas teikiančios biudžetinės įstaigos, t.y.:

1. Telšių socialinių paslaugų centras ir jo struktūriniai padaliniai:
 - 1.1. Telšių dienos centras;
 - 1.2. Telšių nakvynės namai;
 - 1.3. Telšių savarankiško gyvenimo namai (šalia nakvynės namų);
 - 1.4. Laikini šeimos namai;
 - 1.5. Globos centras;
 - 1.6. Upynos dienos centras;
 - 1.7. Žarėnų dienos centras;
 - 1.8. Mitkaičių dienos centras;
2. Telšių rajono senelių globos namai ir jo struktūriniai padaliniai:
 - 2.1. Gedrimų savarankiško gyvenimo namai;
 - 2.2. Dienos centras Gedrimuose;
3. Telšių vaikų globos namai;
4. Telšių centras „Viltis“.

1 paveikslas

Telšių socialinių paslaugų centras (1 pav.) teikia bendrąsias ir specialiąsias socialines paslaugas. Telšių socialinių paslaugų centro struktūra išvystyta taip, kad būtų teikiamos socialinės paslaugos visoje Savivaldybės teritorijoje.

Telšių socialinių paslaugų centras atlieka šias funkcijas: teikia gyventojams informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo, transporto, maitinimo organizavimo bei kitas bendrąsias socialines paslaugas; teikia socialinės priežiūros, pagalbos į namus, paslaugas namuose suaugusiems asmenims su negalia ir jų šeimoms, senyvo amžiaus asmenims ir jų šeimoms, vaikams su negalia ir jų šeimoms, kitiems asmenims ir jų šeimoms; teikia socialinės globos (dienos socialinės globos asmens namuose ir institucijoje) paslaugas senyvo amžiaus asmenims, suaugusiems asmenims su negalia, vaikams su negalia; teikia socialinės priežiūros, socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo paslaugas socialinę riziką patiriantiems vaikams ir jų šeimoms, vaikams su negalia ir jų šeimoms, suaugusiems asmenims su negalia ir jų šeimoms, senyvo amžiaus asmenims ir jų šeimoms, socialinę riziką patiriantiems suaugusiems asmenims ir jų šeimoms, socialinę riziką patiriančioms šeimoms, kitiems asmenims ir jų šeimoms; teikia laikino apnakvindinimo ir apgyvendinimo paslaugas Nakvynės namuose, socialinę riziką patiriantiems suaugusiems asmenims, senyvo amžiaus asmenims; teikia apgyvendinimo paslaugas Savarankiško gyvenimo namuose motinoms ar tėvams su vaikais, senyvo amžiaus asmenims ir asmenims su negalia krizių atvejais; teikia apgyvendinimo paslaugas Laikiniuose šeimos namuose socialinę riziką patiriančioms šeimoms, vienišioms tėvams, motinoms ar tėvams su vaikais, besilaukiančioms moterims; teikia intensyvios krizių įveikimo bei intensyvios psichosocialinės pagalbos paslaugas besilaukiančioms moterims, nepilnametėms motinoms su vaikais, socialinių įgūdžių stokojančioms motinoms; teikia pagalbą globėjams (rūpintojams), budintiems globotojams, įvaikintojams ir šeimynų dalyviams; teikia trumpalaikės socialinės globos paslaugas krizinėje situacijoje atsidūrusioms motinoms ar tėvams su vaikais, asmenims, patyrusiems smurtą šeimoje, apgyvendintiems Savarankiško gyvenimo namuose; organizuoja atvejo vadybą šeimoms patiriančioms socialinę riziką; teikia socialines paslaugas (socialinių įgūdžių ir palaikymo, sociokultūrinės ir kitas), organizuoja popamokinę veiklą dienos centrus lankantiems socialinę riziką patiriančių šeimų vaikams, socialinę riziką patiriantiems vaikams, socialiai

remtinose šeimose bei socialinių, psichologinių ir kitokių problemų turinčiose šeimose augantiems vaikams ir jų šeimoms; vykdo globos centro funkcijas; organizuoja trumpalaikę socialinę globą vaikams su negalia (išskyrus protinę negalią turinčius) ir kt.

2019 m. Valdymo inovacijų agentūra įvertino Telšių socialinių paslaugų centro įsivertinimo kokybę ir paskelbė rezultatus. Kokybės rodiklių vertinime surinkti 74 balai, kurie leidžia daryti prielaidą, kad tai tobulėjanti organizacija, turinti aiškias paslaugų teikimo gaires, ieškanti būdų įtraukti klientus ir besimokanti vertinti klientų pažangą, vertina darbuotojus ir juos motyvuoja. Organizacija aiškiai gali identifikuoti tobulintinas sritis ir siekia paslaugų kokybės. Pateiktos šios rekomendacijos:

1. Rekomenduojama ieškoti būdus darbuotojus įtraukti į metinio plano rengimą.
2. Patobulinti klientų pasitenkinimo paslaugomis vertinimo sistemą, reguliariai įgyvendinti klientų apklausas, svarbu apie tai informuoti darbuotojus.
3. Verta aptarti su kolegomis naujų darbuotojų atrankos kriterijus. Personalo atranka turėtų būti atliekama organizuojant atrankos komisijos darbą.
4. Rekomenduojama detaliau aptarti su darbuotojais paslaugų infrastruktūros klausimą, kokios konkrečiai fizinės sąlygos neatitinka klientų poreikių.
5. Svarbu ieškoti būdų į paslaugų teikimą įtraukti savanorius. Tai būtų galima padaryti plečiant partnerystės tinklą su nevyriausybinėmis organizacijomis.

Istaigos pateikti poreikiai ir aktualijos:

- atsižvelgiant į paslaugų gavėjų poreikius, būtina ilginti paslaugų teikimo trukmę: dienos socialinės globos asmens namuose paslaugos turėtų būti teikiamos 8 val. per dieną ir ne mažiau kaip 5 dienas per savaitę; pagalbos į namus paslaugos turėtų būti teikiamos ne trumpiau kaip 4 val. per dieną;

- siekiant patenkinti asmens namuose teikiamų socialinių paslaugų poreikį, būtina įsteigti 10 socialinių darbuotojų padėjėjų etatų;

- 2019 m. sunkios negalios asmenims ir toliau bus teikiamos labai aktualios integralios pagalbos paslaugos; numatoma, kad iš projekto lėšų šios paslaugos bus finansuojamos iki 2020 m. kovo mėn.;

- būtina pradėti teikti atokvėpio paslaugas slaugantiems namuose senyvo amžiaus ir neįgaliams asmenims, šios paslaugos galėtų būti teikiamos visas 7 dienas per savaitę;

- siūloma plėtoti nestacionarių socialinių paslaugų infrastruktūrą senyvo amžiaus ir neįgaliams asmenims, steigiant dienos užimtumo centrus kaimiškose seniūnijose;

- dienos centruose numatoma teikti daugiau paslaugų senyvo amžiaus ir neįgaliams asmenims;

- Telšių nakvynės namuose būtina atlikti remontą ir rekonstruoti pagalbines patalpas, įrengiant vietas, kur būtų galima apnakvindinti 10 asmenų per 1 naktį;

- būtina užtikrinti saugias darbo sąlygas Nakvynės namų budėtojams, nes į Nakvynės namus dažnai atvyksta neblaivūs asmenys, kurie kelia realią grėsmę naktį likusiam budėti darbuotojui;

- būtina skirti pakankamai lėšų socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų kvalifikacijai kelti;

- būtina atlikti remonto darbus Telšių dienos centre bei aptverti teritoriją tvora;

- būtina Telšių socialinių paslaugų centro patalpas pritaikyti neįgalių asmenų poreikiams, įrengiant liftą ir pandusą prie įėjimo bei užbaigti vidaus patalpų remonto darbus;

- darbuotojams, dirbantiems su socialinių problemų turinčiomis šeimomis, būtina nupirkti naujus kompiuterius.

Telšių rajono senelių globos namuose (2 pav.) yra teikiamos specialiosios socialinės paslaugos – dienos, trumpalaikė ir ilgalaikė socialinė globa.

Trumpalaikės / ilgalaikės socialinės globos kaina per mėnesį senyvo amžiaus asmeniui ar asmeniui su negalia 650 Eur / mėn. ir asmeniui su

sunkia negalia – 750 Eur / mėn. Telšių rajono senelių globos namų padalinyje – Gedrimų dienos centre dienos socialinės globos kaina vienam asmeniui yra 435,00 Eur / mėn. Asmuo už dienos socialinę globą moka nuo 5 iki 10 proc. gaunamų pajamų. Už kitas suteiktas paslaugas moka pagal nustatytus paslaugų įkainius.

Trumpalaikės / ilgalaikės socialinės globos kaštai asmenims su sunkia negalia iš dalies apmokami iš savivaldybių biudžetams skirtų specialiųjų tikslinių dotacijų. Taip pat asmuo už suteiktą trumpalaikės / ilgalaikės socialinės globos paslaugą moka 1 proc. nuo turimo turto vertės, viršijančios turto normatyvą. Šį mokestį moka 16 paslaugų gavėjų, per 2018 m. surinkti 5677,21 Eur papildomų lėšų. Trumpalaikės/ ilgalaikės socialinės globos paslaugų poreikis nuolatos didėja. 2018 m. gruodžio 31 d. duomenimis ilgalaikė socialinė globa nebuvo suteikta 34 asmenims. Būtina Telšių rajone sudaryti sąlygas kurtis naujoms įstaigoms, teikiančioms trumpalaikės/ilgalaikės socialinės globos paslaugas senyvo amžiaus asmeniui ar asmeniui su negalia.

Gedrimų savarankiško gyvenimo namuose asmuo už socialinės priežiūros paslaugas moka iki 20 proc. gaunamų pajamų, priklausomai nuo pajamų dydžio. Taip pat kiekvieną mėnesį apskaičiuojamas mokestis už komunalines paslaugas ir mokestis už kitas asmens pasirinktas papildomas paslaugas.

2019 m. spalio mėn. Telšių rajono senelių globos namuose buvo atlikta gyventojų apklausa. Atlikus apklausos analizę pateiktos tokios išvados:

1. Gyventojai patenkinti teikiamomis paslaugomis.
2. Gyventojai žino savo teises ir pareigas bei įstaigoje vyraujančią tvarką ir jiems yra Sudarytos galimybės laisvai išreikšti savo nuomonę vienu ar kitu klausimu.
3. Gyventojų nuomone, Telšių rajono senelių globos namuose dirba paslaugūs, mandagiai bendraujantys ir laiku suteikiantys reikiamą pagalbą darbuotojai.
4. Individualios socialinės globos planai yra rengiami, peržiūrimi dalyvaujant gyventojams. Gyventojų nuomone ISGP yra būtinas dokumentas, kuris gali užtikrinti kokybiškų paslaugų teikimą.
5. Gyventojams pakanka organizuojamų renginių ir jie patenkinti jų kokybe, tačiau trūksta vyriškos lyties atstovams užimtumo veiklų, kur jie galėtų save realizuoti.
6. Gyventojai labiausiai pasitiki Socialinio darbo tarnybos darbuotojais.
7. Gyventojai yra patenkinti Asmens sveikatos priežiūros tarnybos darbuotojų teikiamomis paslaugomis.

Pateiktos šios rekomendacijos:

1. Siūloma peržiūrėti gyventojams sudarytą menu, kad būtų išvengta pasikartojančio maisto per savaitę bei atlikti kontrolę virtuvėje dėl maisto skonių savybių.
2. Įvertinti ir pritaikyti visą įstaigos aplinką asmenims su judėjimo negalia.
3. Užimtumo specialistei rekomenduojama pajvairinti užimtumo veiklas vyrams.

Istaigos pateikti poreikiai ir aktualijos:

– asmenims, kuriems teikiamos socialinės globos paslaugos, didėja poreikis gauti psichologinę–psichoterapinę pagalbą, todėl būtina Telšių rajono senelių globos namuose įsteigti psichologo etatą;

– pagal ilgalaikę / trumpalaikę socialinę globą teikiančių darbuotojų darbo laiko sąnaudų normatyvus trūksta 0,5 užimtumo specialisto etato;

– Telšių rajono senelių globos namuose ir jų padaliniuose maitinimo paslaugos teikiamos virš 100 asmenų, virtuvės darbuotojų darbo krūviai yra labai dideli. Maistas yra gaminamas įstaigos virtuvėje ir į padalinius išvežamas termosuose, tačiau savaitgaliais ir švenčių dienomis yra sunku organizuoti maisto pristatymą į Gedrimų savarankiško gyvenimo namus, nes tomis dienomis nedirba vairuotojas. Siūloma, kad Gedrimų savarankiško gyvenimo namų ir Dienos socialinės globos centro paslaugų gavėjams būtų perkama maitinimo paslauga;

– Gedrimų savarankiško gyvenimo namuose nepakanka gyvenamųjų kambarių (kai kuriuose kambariuose gyvena po 3 asmenis) ir užimtumo patalpų, todėl yra galimybė terasoje, dengtoje stogu (330 m²), įrengti gyvenamuosius kambarius ir užimtumo patalpas, tačiau šiai rekonstrukcijai reikalingos lėšos.

3 paveikslas

Telšių vaikų globos namuose (3 pav.) teikiamos trumpalaikės ir ilgalaikės socialinės globos paslaugos tėvų globos netekusiems vaikams iki 21 metų. Paslaugos organizuojamos šeimynose. Vieno vaiko išlaikymo paslaugos kaina – 1115,00 Eur / mėn. Patvirtintas maksimalus vietų gavėjų skaičius nuo 2019 m. rugsėjo 1 d. – 16. Per 2019 m. vietų skaičius mažėjo nuo 30 iki 16 (2018 m. vietų skaičius mažėjo nuo 50 iki 30). Vaikų globos namuose 2019 m. pabaigoje gyveno 15 vaikų (2018 m. – 24), iš kurių 9 globotiniai, turintys specialiųjų ugdymosi poreikių, 7 iš jų nustatytas vidutinis neįgalumo lygis.

Didžiausias paslaugų gavėjų skaičius vienu metu 2019 m. buvo 24 vaikai (2018 m. – 55 vaikai).

Per metus iš Telšių vaikų globos namų išvyko 10 vaikų (2018 m. – 40): – grąžinti tėvams į šeimas (2018 m. – 8), 1 nustatyta globa bendruomeniniuose vaikų globos namuose VŠĮ „Kurkime vaikams rytojų“ (2018 m. – 15), 1 globėju paskirti Ventos socialinės globos namai.

Telšių vaikų globos namų veiklos vertinimo apklausa atliekama įstaigos tinklalapyje <http://www.telsiuvaikuglobosnamai.lt/>. 2020 m. birželio 2 d. skelbiami rezultatai kaip vertinama įstaigos veikla pavaizduota 4 paveiksle.

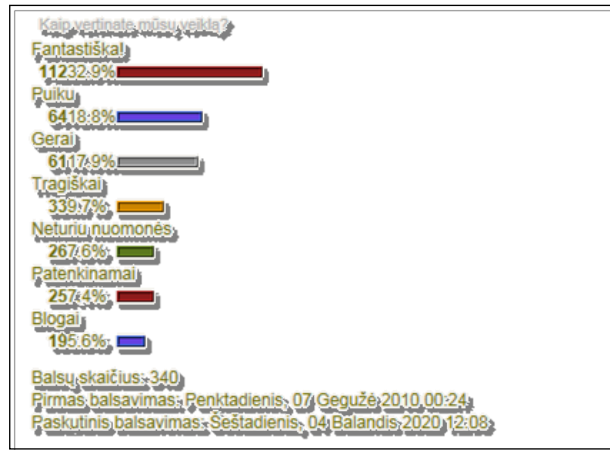
Istaigos pateikti poreikiai ir aktualijos:

- būtina pradėti įgyvendinti Bendruomeninių namų steigimo projektą;
- tikslinga nuomotis būstą palydimajai globai teikti;
- dalyvauti institucinės globos pertvarkos projekte – pereinant nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų likusiems be tėvų globos vaikams;

- būtina kelti darbuotojų kvalifikaciją, sudaryti galimybę dalyvauti mokymuose, supervizijose, siekti profesinio tobulėjimo;

- teikti kvalifikuotą pagalbą globotiniams, sulaukus pilnametystės, socialinei paramai ir socialiniam būstui gauti;

tęsti savarankiško gyvenimo įgūdžių ugdymą – maisto gaminimą šeimynose.

5 paveikslas

Telšių centre „Viltis“ (5 pav.) teikiamos trumpalaikės (iki 5 parų per darbo savaitę) ir dienos socialinės globos paslaugos turintiems proto / kompleksinę negalią suaugusiems asmenims.

Telšių rajono savivaldybės tarybos 2018 m. balandžio 26 d. sprendimu Nr. T1–123 patvirtintas paslaugų gavėjų skaičius – 60. Nustatytas paslaugų gavėjų vietų skaičius: dienos socialinės globos institucijoje asmenims su proto negalia – 45; trumpalaikės socialinės globos institucijoje – 15. Nustatytas asmens mokėjimo dydis už suteiktas paslaugas: už dienos socialinę globą mokama 20 proc.

gaunamų pajamų; už trumpalaikę globą – 40 proc. gaunamų asmens pajamų. Paslaugos Telšių centre „Viltis“ 2019 m. suteiktos 61 asmeniui (2018 m. – 57). Trumpalaikė socialinė globa suteikta 17 asmenų, iš jų 15 su sunkia negalia. Sociokultūrinės paslaugos Telšių centre „Viltis“ 2019 m. suteiktos 7 asmenims (2018 m. – 2).

Telšių centre „Viltis“ apklausa dėl socialinių paslaugų kokybės atlikta laikotarpiu nuo 2019-12-16 iki 2020-01-11. Apklausoje metu buvo išsakyti tokie apklaustųjų pastebėjimai:

Įstaigai reikalingas kapitalinis remontas, stokojama funkcinės lovos, išreikštas noras dėl šiuolaikiškesnių grupės erdvių, poilsio zonų, trūksta relaksacijos kambario. Tobulintinos sritys užimtume dėl dramos būrelio, įvardintos papildomos pageidaujamos užimtumo formos: keramikos, pynimo užsiėmimai, siektinas didesnis kelionių ar ekskursijų skaičius. Taip pat pastebėta, kad tik 51 proc. tėvų / globėjų aktyviai bendrauja su įstaigos darbuotojais, 77 proc. apklaustųjų įvardijo, kad suteikiamos visos galimybės pateikti siūlymus ar skundus. 59 proc. tėvų / globėjų atsakė, kad jų vaiko / globotinio savarankiškumo įgūdžiai stiprėja, 16 proc. teigia, kad nestiprėja ir 25 proc. nežino atsakymo į šį klausimą. 65 proc. apklaustųjų nurodė, kad jiems reikalingos atokvėpio paslaugos. 8 tėvams grupinio gyvenimo namų paslauga, 6 tėvams / globėjams tokia paslauga reikalinga kuo skubiau, dar 6, tikėtina, kad bus reikalinga po penkerių metų. Apibendrinus tyrimo rezultatus padaryta išvada, kad klientai patenkinti teikiamomis paslaugomis Telšių centre „Viltis“ bei darbuotojų darbu.

Įstaigos pateikti poreikiai ir aktualijos:

- būtina atlikti pastato kapitalinį remontą ir pritaikyti socialinėms paslaugoms teikti;
- trūksta priemonių, baldų ir kito inventoriaus;
- organizuoti psichologo paslaugų pirkimą;
- įrengti relaksacijos patalpas neįgaliesiems;
- būtina vykdyti socialinių paslaugų plėtrą.

Telšių rajone socialinių paslaugų teikimo srityje veikia 5 viešosios įstaigos:

VšĮ Varnių pirminės sveikatos priežiūros centras	VšĮ Telšių krizių centras	VšĮ „Soneima“	VšĮ „Kurkime vaikams rytojų“	VšĮ „Gyvenk kartu“
				

Varnių pirminės sveikatos priežiūros centro Palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninės Slaugos (globos) skyriuje (toliau tekste – VPSPC) teikiama trumpalaikė ir ilgalaikė socialinė globa Telšių rajone gyvenamąją vietą deklaravusiems asmenims. Steigėjas – Telšių rajono savivaldybės taryba. Ilgalaikė socialinė globa skiriama asmenims su sunkia negalia, o trumpalaikė socialinė globa teikiama vienišiams senyvo amžiaus asmenims arba asmenims, kuriems reikalinga socialinė globa, kai nepakanka 120 dienų trukmės gydymo, bei sergantiems rizikos grupės asmenims.

Įstaigoje patvirtintas 30 vietų gavėjų skaičius. Nuo 2019 m. vasario 1 d patvirtinta trumpalaikės / ilgalaikės socialinės globos kaina asmeniui: neįgaliam / senyvo amžiaus ar socialinę riziką patiriančiam – 580 Eur / mėn.; asmeniui su sunkia negalia – 994 Eur / mėn. 2019 m. VPSPC skyriuje socialinės paslaugos suteiktos 52 asmenims, iš jų 36 su sunkia negalia.

Viešojoje įstaigoje Telšių krizių centre teikiama psichologinė ir intensyvi krizių įveikimo pagalba, dirbama savižudžių prevencijos ir postvencijos srityje. Steigėjas – 1 privatus fizinis asmuo. Telšių rajono savivaldybės administracija yra nupirkusi 3 metams intensyvios krizės įveikimo ir psichologinių paslaugų teikimo paslaugas iš šios įstaigos. Apmokama pagal faktiškai suteiktas paslaugas. 2019 m. nupirkta paslaugų už 16,8 tūkst. Eur. (2018 m. – 8,6 tūkst. Eur.).

Neįgaliųjų socialinėje įmonėje „Soneima“ organizuojama darbinė veikla neįgaliesiems asmenims bei 2018 m. vykdytas tėvų ir globėjų rengimas GIMK. Steigėjas – Telšių rajono savivaldybės taryba ir 1 privatus fizinis asmuo. Įmonė įgyvendino projektą, skelbtą pagal Neįgaliųjų darbinio užimtumo skatinimo Telšių rajone projektų atrankos konkurso organizavimo aprašą, patvirtintą Telšių rajono savivaldybės tarybos 2018 m. vasario 22 d. sprendimu Nr. T1-58 „Dėl Neįgaliųjų darbinio užimtumo skatinimo Telšių rajone projektų atrankos konkurso organizavimo aprašo patvirtinimo“. Įmonėje 2019 m. dirbo 24 neįgalieji.

Viešoji įstaiga „Kurkime vaikams rytojų“ vykdo bendruomeninių vaikų globos namų veiklą. Steigėjas – 2 privatūs fiziniai asmenys. Telšių rajono savivaldybės administracija 2018 m. gegužės 3 d. pasirašė Tėvų globos netekusių vaikų socialinės globos teikimo ir finansavimo sutartį su Bendruomeniniais vaikų globos namais VšĮ „Kurkime vaikams rytojų“. Paslaugos kaina yra: tėvų globos netekusiam vaikui – 1420,0 Eur / mėn.; tėvų globos netekusiam vikarui su negalia – 1600,0 Eur / mėn. Iš Savivaldybės biudžeto už vieno vaiko globą mokama ne daugiau kaip 1200 Eur / mėn. VšĮ „Kurkime vaikams rytojų“ socialinės globos paslaugas teikia 12 vaikų (2018 m. – 15) iš Telšių vaikų globos namų, dviejuose individualiuose namuose po 7-8 vaikus. Yra galimybė organizuoti paslaugas dar 6 vaikams.

Viešoji įstaiga „Gyvenk kartu“ savo veiklą pradėjo 2020 m. Organizacija turi vienus grupinio gyvenimo namus Rainiuose, kur yra galimybė trumpalaikės / ilgalaikės socialinės globos paslaugas suteikti 10 asmenų su proto / psichikos negalia.

Telšių rajone yra įregistruotos 22 socialinę veiklą vykdančios nevyriausybinės organizacijos (toliau tekste – NVO). NVO veiklai skiriamas finansavimas įgyvendinant Socialinės rehabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje ir socialinius projektus.

Socialinės rehabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektus vykdo 7 nevyriausybinių organizacijų. 2019 m. projekto pasiekti rezultatai pavaizduoti 2 lentelėje:

2 lentelė

Eil. Nr.	Organizacijos, įgyvendinančios projektą, pavadinimas	Paslaugas gavo asmenų iš viso (nuo metų pradžios)	Iš jų			Bendras projekte dirbusių asmenų skaičius (nuo metų pradžios)	Iš jų - savanorių
			suaugusių neįgalųjų	neįgalių vaikų	šeimos narių		
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Žemaitijos psichikos negalia turinčių žmonių klubas „Telšių atjauta“	54	54	0	0	6	0
2.	Telšių rajono neįgaliųjų draugija	60	60	0	0	7	1
3.	Telšių neįgaliųjų ir neįgalių pensininkų draugija	65	65	0	0	5	0
4.	Telšių sutrikusios psichikos žmonių globos bendrija	56	46	0	10	7	2
5.	Telšių kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų draugija	52	52	0	0	3	0
6.	VšĮ Klaipėdos ir Telšių regionų aklųjų centras	47	47	0	0	2	0
7.	Lietuvos neįgaliųjų ir pensininkų bendrija	62	62	0	0	6	0
VISO		396	386	0	10	36	3

Šių projektų finansavimui skiriamos lėšos iš valstybės ir Savivaldybės biudžeto (2019 m. – 65,6 tūkst. Eur VB; 13,1 tūkst. Eur SB). Socialinės rehabilitacijos paslaugos suteiktos 386 neįgaliesiems asmenims. Vykdytos šios veiklos:

- neįgaliųjų dienos užimtumas (bendras šių paslaugų gavėjų skaičius – 201 neįgalūs asmenys);
- individuali pagalba neįgaliajam (bendras šių paslaugų gavėjų skaičius – 208 neįgalūs asmenys);
- neįgaliųjų meninių gebėjimų lavinimas būreliuose, kolektyvuose, klubuose (bendras šių paslaugų gavėjų skaičius – 118 neįgalūs asmenys);
- pagalba neįgaliųjų šeimos nariams (bendras šių paslaugų gavėjų skaičius – 10 neįgaliųjų šeimos narių).

Telšių rajono savivaldybės strateginio 2019-2021 m. veiklos plano 7 programos 01 tikslo 02 uždavinio 15 priemonėje „Socialinių projektų dalinis finansavimas“ įgyvendinti 2019 m. viso buvo skirti 32070,00 Eur. Įgyvendinti 22 projektai. Skirtas finansavimas pagal projektų veiklas:

- 7285,00 Eur – visų metų organizacijos veiklai vykdyti, t.y. pagalba sergantiems, neįgaliesiems, skurdą patiriantiems asmenims (5 projektai);
- 10200,00 Eur – socialinę riziką patiriančių, neįgalių asmenų darbinio užimtumo skatinimas (3 projektai);
- 2559,00 Eur – gerosios patirties sklaidai, diskusijų organizavimui, darbo su neįgalia vaiku pilotavimui (2 projektai);
- 12026,00 Eur – renginiams organizuoti: „Telšių socialinių paslaugų centro 15 metų kelias“, „Susitikime muzikos šventėje“, „Velykinė gerumo akcija“, „Mūsų muzikos diena“, Socialinių darbuotojų dienos paminėjimas, „Kalėdų belaukiant“, Kalėdinė šventė

„Atverkime duris“, „Spalvotojo meduolio diena“, „Kartu esame stipresni“ kalėdinė akcija „Dalinkimės Kalėdiniu džiaugsmu“, tarptautinės neįgaliųjų dienos paminėjimas, tarptautinės pagyvenusių žmonių dienos paminėjimo šventė (12 projektų).

Neįgaliųjų darbinio užimtumo skatinimas. Telšių rajono savivaldybės strateginio 2019–2021 metų veiklos plano 7 programos 1 tikslo 2 uždavinio 13 priemonei „Neįgaliųjų darbinio užimtumo skatinimas“ buvo skirti 35000,00 eurų. Gautos trys paraiškos. Komisija, siūlė skirti finansavimą trimis pareiškėjams, tačiau iškilus teisės aktų prieštaravimams finansavimas skirtas 2 projektams: VšĮ „Soneima“ – 20260,00 Eur; UAB „Orlis“ – 8000,00 Eur. Liko nepanaudoti 6740,00 Eur. Iš viso darbinio užimtumo veiklose dalyvavo 28 neįgalūs asmenys. Gautos lėšos iš kitų šaltinių iš viso – 143854,40 Eur.

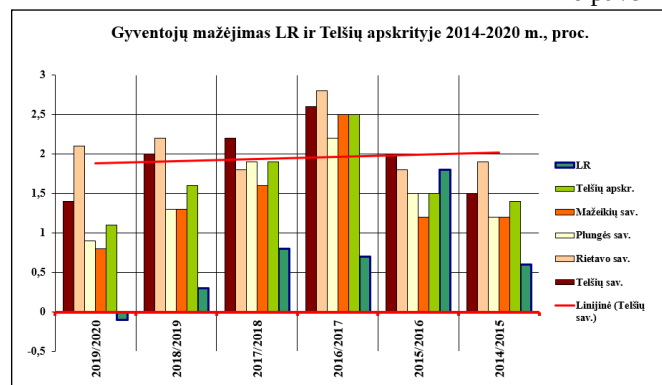
4.3. Kiti rodikliai

Socialinė politika. Telšių rajono savivaldybės, kaip ir visos Lietuvos, socialinę padėtį nulemia demografiniai, ekonominiai ir socialiniai rodikliai. Regiono ekonominei, socialinei ir kultūrinei aplinkai didžiausią įtaką daro migracija ir natūrali gyventojų kaita.

Išoriniai migracijos procesai lėtėja, tačiau ši problema vis tik dar lieka viena svarbiausių. Stebima, jog 2016–2018 m. gyventojų skaičius stabilizavosi. Tam įtakos turėjo emigrantų ir imigrantų statistika. Lietuvoje 2017–2018 m. atvykusiųjų buvo 6,3 proc. daugiau nei išvykusiųjų. Pagal šį rodiklį Vidurio ir vakarų regione atvykusiųjų buvo 5,6 proc. daugiau; Telšių apskrityje – 6,2 proc.; Telšių rajono savivaldybėje – 2,2 proc. Tuo tarpu Mažeikių rajono savivaldybėje 2018 m. išvyko 3,5 proc. mažiau gyventojų nei 2017 m., o atvyko 20,7 proc. daugiau, t. y. atvykusiųjų buvo 17,2 proc. daugiau nei išvykusiųjų. Plungės savivaldybėje gyventojų skaičius ir toliau mažėja, nes išvyko 16 proc. gyventojų daugiau nei atvyko 2017–2018 m. (13,8 proc.). Tokia pat situacija yra ir Rietavo savivaldybėje, kurioje 2018 m. išvyko 16,0 proc. gyventojų daugiau nei 2017 m., o atvyko 2018 m. 13,0 proc. daugiau nei 2017 m.

Tačiau analizuojant nuolat gyvenančių gyventojų skaičių, vis tik gyventojų Lietuvoje, kaip ir Telšių regione, mažėja. Žemiau (6 paveikslas) pateikiamas grafinis gyventojų skaičiaus mažėjimas Lietuvoje ir Telšių regione bei jo savivaldybėse.

6 paveikslas

Žemiau lentelėje pateikiama detali nuolatinių gyventojų mažėjimo statistika 2014–2020 m. Lietuvos Respublikoje, Telšių apskrityje ir joje esančiose savivaldybėse.

Daugiausiai nuolatinių gyventojų sumažėjo Rietavo savivaldybėje, mažiausiai – Mažeikių. Tačiau akcentuotina, jog Telšių apskrityje gyventojų mažėja sparčiau nei Lietuvoje iš viso.

Analizuojant migracijos procesus, pastebima, jog Telšių apskrityje ypač ryškūs vidinės migracijos procesai. Iš Telšių apskrities į kitas šalies vietas išvyksta vis daugiau gyventojų. Grynosios vidaus migracijos procesai pateikti grafiškai 7 paveiksle.

7 paveikslas

m.

Daugiausia darbinto amžiaus moterų bedarbėmis 2018 m. sausio 1 d. registruota Mažeikiu

Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus asmenų santykis pateikiamas žemiau grafiškai (8

CONCLUSIONS

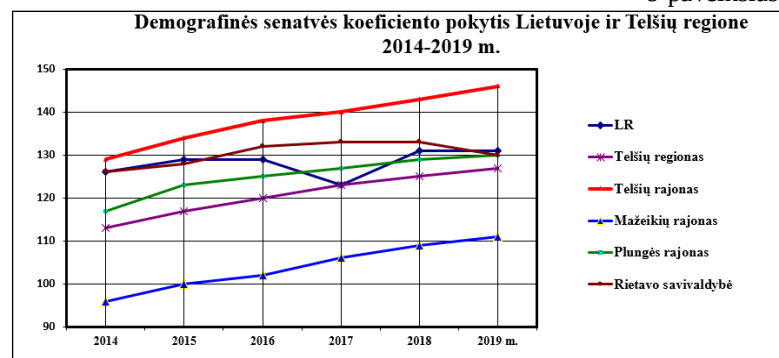
Lietuvos Respublikoje 2019 m. bedarbiai sudarė 8,5 proc. darbingo amžiaus asmenų, Telšių apskrityje – 7,4 proc.; Mažeikių rajono savivaldybėje – 8,2 proc.; Telšių rajono savivaldybėje – 7,2 proc.; Plungės savivaldybėje – 6,9 proc.; Rietavos savivaldybėje – 5,4 proc. Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus asmenų santykis turi įtakos piniginės paramos gavėjų skaičiui ir tam skiriamų asignavimų dydžiui.

Tuo tarpu socialinių paslaugų poreikis tiesiogiai susietas su išlaikomų asmenų skaičiumi, demografiniu senėjimo rodikliu. Išlaikomo amžiaus vaikų koeficientas – vaikų iki 15 metų amžiaus skaičius, tenkantis šimtui 15–64 metų amžiaus gyventojų. Išlaikomo amžiaus pagyvenusių žmonių koeficientas – pagyvenusių (65 metų ir vyresnio amžiaus) žmonių skaičius, tenkantis šimtui 15–64 metų amžiaus gyventojų. Žemiau lentelėje pateikiami duomenys apie išlaikomų asmenų skaičiaus pokyčius 2017–2019 m.

Išlaikomų asmenų statistika 2017–2019 m. Įvertinus aukščiau pateiktus duomenis, teigtina, jog Telšių rajono savivaldybėje išlaikomų asmenų daugėja ir viršija tiek Lietuvos Respublikos, tiek Telšių apskrities bei jose esančių savivaldybių rodiklius. Tai, jog Telšių rajonas sensta sparčiau, rodo ir demografinis senėjimo koeficientas.

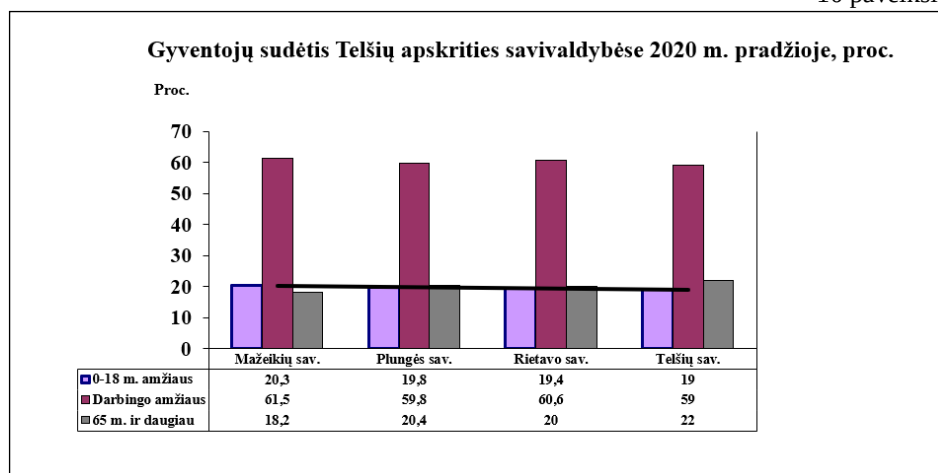
Demografinis senėjimo koeficientas – pagyvenusių (65 metų ir vyresnio amžiaus) žmonių skaičius, tenkantis šimtui vaikų iki 15 metų amžiaus metų pradžioje. Žemiau pateikiamame grafiniame pavaizdavime matoma, jog Telšių rajone šis rodiklis yra žymiai didesnis negu palyginamieji rodikliai. Kasmet vidutiniškai 2014–2019 m. laikotarpyje Telšių rajono savivaldybėje jis didėja 2,83 koeficiento.

9 paveikslas

Gyventojų sudėtis Telšių apskrities savivaldybėse 2020 m. pradžioje pateikta grafiškai (10 paveikslas).

10 paveikslas

Šie statistiniai duomenys rodo, jog Telšių rajono savivaldybėje kyla vis naujų iššūkių sprendžiant gyventojų socialines problemas. Ir, nors socialinių paslaugų infrastruktūra yra

pakankamai išvystyta senyvo amžiaus asmenims, tėvų globos netekusiems vaikams, tačiau poreikis plėsti paslaugas išlieka. Ypač aktualu spręsti socialinių paslaugų teikimą asmenims su proto ir psichikos negalia, kurti paslaugų tinklą šeimoms.

Apibendrinimas: *socialinių paslaugų infrastruktūros ir paslaugų plėtros poreikį lemia žemiau pateikti statistiniai duomenys:*

– *Šeimų, patiriančių socialinę riziką, 2019 m. didėjo – 0,13 proc., o jose augančių vaikų – 0,13 proc., nes nuo 2018 m. liepos 1 d. pasikeitė teisės aktai, yra vertinami vaiko grėsės lygiai ir inicijuojama atvejo vadyba, sudaromi pagalbos šeimoms planai, vertinamas socialinių paslaugų poreikis;*

– *suaugusių asmenų su negalia rodikliai išlieka stabilūs, tačiau senyvo amžiaus asmenų dalis nuo bendro gyventojų skaičiaus didėjo 1,7 proc.;*

– *demografinės senatvės koeficientas išlieka didžiausias Telšių rajone lyginant su Telšių regionu;*

– *demografinės senatvės koeficientas, išlaikomų asmenų rodiklis bei neigiamas migracijos saldo įtakoja didesnę socialinių paslaugų poreikį Telšių rajone.*

5. Esamos socialinių paslaugų infrastruktūros Savivaldybėje analizė

3 lentelė

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų įstaigos tipas pagal žmonių socialines grupes	Socialinių paslaugų įstaigos pavadinimas	Pavaldumas ⁴	Vietų (gavėjų ⁵) skaičius	
				iš viso	iš jų finansuojamų savivaldybės
1.	Socialinės globos namai				
1.1.	Vaikų socialinės globos namai	Telšių vaikų globos namai	Savivaldybės	16	16
1.2.	Senų žmonių socialinės globos namai	Telšių rajono senelių globos namai	Savivaldybės	60	60
1.3.	Asmenų su proto / psichikos negalia globos namai	Dūseikių socialinės globos namai	LR SADM	245	24
1.4.	Specializuoti socialinės globos ir slaugos namai	VPSPC Palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninės Slaugos (globos) skyrius	Savivaldybės	30	30
2.	Šeimynos	x	x	x	x
2.1	Socialinė globa šeimoje		fizinis asmuo		
3.	Laikino gyvenimo namai				
3.1.	Nakvynės namai	Telšių rajono socialinių paslaugų centro Nakvynės namai	Savivaldybės	15	15
	Nakvynės namai (laikino apnakvindinimo paslauga)			3	3
3.2.	Krizių centras	Telšių krizių centras	VšĮ	10	Paslaugos perkamos
3.3.	Laikino apgyvendinimo įstaiga motinoms ir vaikams	Telšių socialinių paslaugų centro struktūrinis padalinys	Savivaldybės	36	36
4.	Dienos socialinės globos centrai				
4.1.	Senų žmonių dienos socialinės globos centras	Telšių rajono senelių globos namų struktūrinis padalinys Gedrimuose Dienos centras	Savivaldybės	20	10
		Telšių dienos centras	Savivaldybės	14	6
4.2.	Dienos socialinės globos centras asmenims su negalia	Telšių centras „Viltis“	Savivaldybės	57	57
5.	Savarankiško gyvenimo namai				
5.1.	Senyvo amžiaus žmonių savarankiško gyvenimo namai	Telšių rajono senelių globos namų struktūrinis padalinys Gedrimų savarankiško gyvenimo namai	Savivaldybės	40	33
5.2.	Socialinės rizikos asmenų (šeimų) savarankiško gyvenimo namai	Savarankiško gyvenimo namai Nakvynės namuose	Savivaldybės	12	12
5.3.	Dienos centrai	Telšių dienos centras	Savivaldybės	50	60
		Mitkaičių dienos centras	Savivaldybės	55	55
		Upynos dienos centras	Savivaldybės	50	50
		Žarėnų dienos centras	Savivaldybės	50	30
		Telšių maltiečių vaikų dienos centras	NVO	25	20
		Telšių samariečių dienos centras	NVO	30	30
		„Valančiaus pastogėje“	NVO	20	20
		Luokės bendruomenės vaikų dienos centras	NVO	15	15
		Degaičių bendruomenės vaikų dienos centras	NVO	15	15
		Buožėnų bendruomenės vaikų dienos centras	NVO	15	15

⁴ Apskrities, savivaldybės, nevyriausybinių organizacijų, privačios ir kt.

⁵ Maksimalus lankytojų skaičius per dieną.

		Kaunatavos dienos užimtumo centras	NVO	20	20
6.	Socialinės priežiūros centrai	Telšių socialinių paslaugų centro Globos centras	Savivaldybės	12	12 ⁶
				84	84 ⁷
7.	Bendruomeninės įstaigos	VšĮ „Kurkime vaikams rytojų“	Privati	24	12
8.	Grupinio gyvenimo namai	VšĮ „Gyvenk kartu“	Privati	10	2
9.	Kitos socialinių paslaugų įstaigos (pagalbos į namus tarnyba, dienos globa asmens namuose)	Telšių socialinių paslaugų centras	Savivaldybės	306	242

5.1. Socialinių paslaugų infrastruktūros išsidėstymas ir socialinių paslaugų teikimo savivaldybėje (seniūnijose) pakankamumo lygis

Telšių rajone socialinių paslaugų tinklas plėtojamas funkciniu ir teritoriniu principu. Siekiant užtikrinti kokybiškų bei efektyvių socialinių paslaugų teikimą atskiroms asmenų grupėms, dalis socialinių paslaugų sutelkta Telšių mieste, tačiau šios paslaugos prieinamos visiems Telšių rajono gyventojams. Telšių mieste teikiamos šios socialinės paslaugos: savarankiško gyvenimo – Laikinuose šeimos namuose, laikino apnakvindinimo bei apgyvendinimo paslaugos – Telšių nakvynės namuose; ilgalaikė ir trumpalaikė socialinė globa – Telšių rajono senelių globos namuose; specialaus ugdymo ir dienos socialinės globos paslaugos neįgaliesiems vaikams – Telšių centre „Viltis“; nemokamas socialinės rizikos asmenų maitinimas – „Carito“ valgykloje. Telšių mieste veikia NVO organizacijos, turinčios savo grupes seniūnijose Tryškiuose, Varniuose ir Luokėje.

Teritoriniu – administraciniu požiūriu Telšių rajono savivaldybė suskirstyta į 11 seniūnijų, kuriose yra teikiamos socialinės paslaugos: informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas ir atstovavimas, transporto, sociokultūrinės, asmeninės higienos ir socialinės priežiūros paslaugos, dirbama su socialinių problemų turinčiomis šeimomis, organizuojama pagalba į namus, dienos socialinė globa asmens namuose, teikiama parama maisto produktais.

Kai kuriose seniūnijose yra įsikūrusios socialinės įstaigos ar jų padaliniai, kuriuose paslaugos teikiamos viso rajono gyventojams pagal poreikį. Gadūnavo seniūnijoje įkurti Telšių rajono senelių globos namų struktūriniai padaliniai: Gedrimų dienos centras ir Gedrimų savarankiško gyvenimo namai; Nevarėnų seniūnijoje – Telšių socialinių paslaugų centro struktūrinis padalinys – Mitkaičių dienos centras; Tryškių seniūnijoje veikia valstybiniai socialinės globos namai – Dūseikių socialinės globos namai; Upynos seniūnijoje – Telšių socialinių paslaugų centro struktūrinis padalinys – Upynos dienos centras; Varnių seniūnijoje – VPSPC; Žarėnų seniūnijoje – Telšių socialinių paslaugų centro struktūrinis padalinys – Žarėnų dienos centras.

Socialinių paslaugų infrastruktūra iš esmės koreguojama įgyvendinant ES ir SB lėšomis finansuojamus projektus:

Projektas – „**Telšių dienos centro pritaikymas neįgaliečių ir senyvo amžiaus asmenų poreikiams**“.

Projekto tikslas – padidinti socialinių paslaugų prieinamumą neįgaliesiems asmenims su fizine negalia ir senyvo amžiaus asmenims, plėtojant socialinių paslaugų infrastruktūrą ir gerinant teikiamų paslaugų kokybę. Projekto tikslui pasiekti numatomas šis uždavinys – įsteigti dienos centrą neįgaliesiems asmenims su fizine negalia ir socialinės globos namus senyvo amžiaus asmenims objekte, esančiame Rambyno g. 24, Telšiuose, kur šiuo metu veikia Telšių dienos centras.

⁶ Laikino apgyvendinimo vietų skaičius budinčių globotojų šeimose.

⁷ Pagalbos globėjams (rūpintojams) ir įvaikintojams organizavimas (84 globėjai (globėjų šeimos) globojantys vaikus)

Tikslinės grupės yra neįgalūs asmenys su fizine negalia ir senyvo amžiaus asmenys, kurių poreikis yra gauti socialines paslaugas. Planuojama vykdyti socialinę veiklą neturi diskriminuoti asmens dėl negalios, lyties, skirtingų rasių, etninės kilmės, religijos, tikėjimo ar seksualinės orientacijos.

Tikslinės grupės: neįgalūs asmenys (išskyrus turinčius proto ir (ar) psichikos negalią); senyvo amžiaus asmenys. Šiuo projektu siekiama padidinti socialinių paslaugų prieinamumą neįgalųjų ir senyvo amžiaus asmenims, plėtojant socialinių paslaugų infrastruktūrą ir gerinant teikiamų paslaugų kokybę, kurios padidintų socialinę atskirtį patiriančių asmenų integraciją bei užtikrintų socialinės pagalbos rezultatyvumą tikslinės grupės asmenims.

Įgyvendinus projektą „Telšių dienos centro pritaikymas neįgalųjų ir senyvo amžiaus asmenų poreikiams“:

- pagerės teikiamų socialinių paslaugų kokybė ir efektyvumas Telšių rajone;
- bus užtikrintas socialinių paslaugų poreikio patenkinimas;
- neįgaliesiems asmenims su fizine negalia ir senyvo amžiaus asmenims bus suteiktas socialinių paslaugų kompleksas (bus atliekama socialinė priežiūra, socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas, teikiama trumpalaikė socialinė globa/„atokvėpio“ paslaugos pagal poreikį (iki 6 mėn. per metus arba iki 5 parų per savaitę neterminuotai), bus teikiamos informavimo, konsultavimo, maitinimo organizavimo, socialinio darbo, bendravimo, asmeninės higienos priežiūros paslaugos, sveikatos priežiūros paslaugos, užimtumo, ugdymo, laisvalaikio organizavimo, psichologinės pagalbos paslaugos, užtikrinantis gyvybiškai būtinų asmenų poreikių tenkinimą;
- dienos centre neįgaliesiems asmenims su fizine negalia planuojamas bendras vietų skaičius – 10. Projekte bus užtikrintas neįgalųjų patekimas į pastatą ir judėjimas jame. Pastato viduje yra įrengtas keltuvas, leidžiantys judėti žmonėms turintiems negalią.

- socialinės globos namuose senyvo amžiaus asmenims bus teikiamos trumpalaikės socialinės globos/„atokvėpio“ paslaugos pagal poreikį. Planuojamas bendras vietų skaičius – 10.

Projektas – **„Bendruomeninių apgyvendinimo bei užimtumo paslaugų su proto ir psichikos negalia plėtra Telšių rajone“.**

Projekto tikslas - sukurti sąlygas, reikalingas veiksmingam ir tvariam perėjimui nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų, kurios skatintų paslaugos gavėjų savarankiškumą ir visapusišką dalyvavimą bendruomenėje, prieinamumą Telšių regione.

Projekto uždavinys – bendruomeninio apgyvendinimo ir dienos užimtumo paslaugų infrastruktūros Telšių regione sukūrimas. Šiuo projektu planuojama bendruomeninio apgyvendinimo ir dienos užimtumo paslaugų infrastruktūros sukūrimas Telšių rajono savivaldybėje (specializuotos slaugos ir socialinės globos, grupinio gyvenimo namų ir apsaugoto būsto infrastruktūros sukūrimas, dienos užimtumo ir socialinių dirbtuvių paslaugų infrastruktūros įrengimas).

Vadovaujantis partnerių atrankos aprašu, patvirtintu Telšių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu 2020 m. vasario 26 d. Nr. A1-299 „Dėl projekto „Bendruomeninių apgyvendinimo bei užimtumo paslaugų asmenims su proto ir psichikos negalia plėtra Telšių regione“, atrinkti šie projekto partneriai:

- VšĮ „Gyvenk kartu“;
- Telšių sutrikusios psichikos žmonių globos bendrija;
- Telšių centras „Viltis“;
- Žemaitijos psichikos negalią turinčių žmonių klubas „Telšių atjauta“.

Projektas – **„Institucinės globos pertvarka Telšių rajone“.**

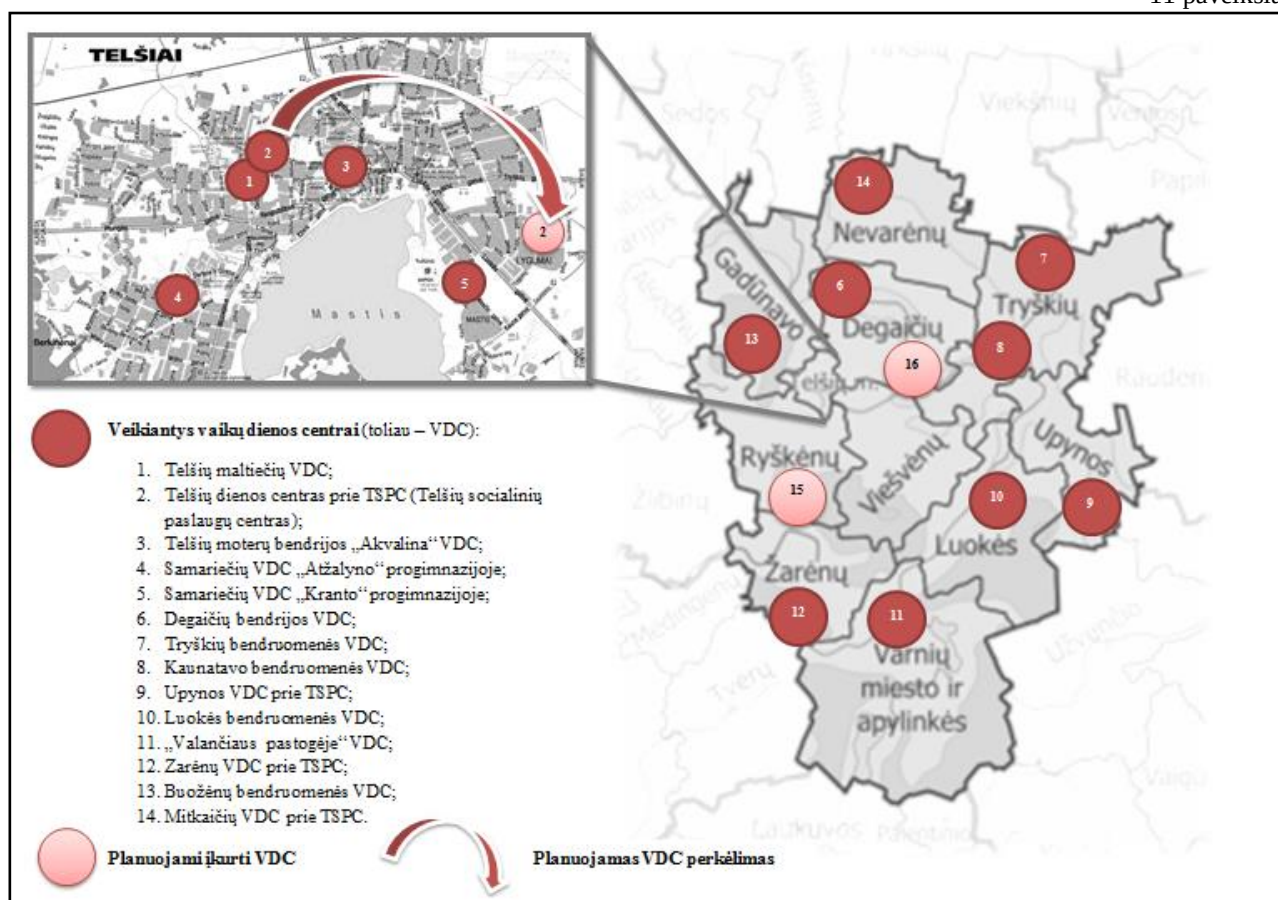
Projekto tikslas: Padidinti bendruomenėje teikiamų socialinių paslaugų dalį pereinant nuo institucinės globos prie bendruomeninių paslaugų išplėtojant BVGN tinką ir sudarant sąlygas padidinti vaikų dienos centro nuolatinių lankytojų skaičių.

Projekto uždaviniai: bendruomeninių vaikų globos namų plėtra užtikrinant būtinos socialinės globos paslaugų suteikimą Telšių vaikų globos namuose gyvenantiems vaikams (planuojama pirkti du gyvenamuosius namus bendruomeninių vaikų globos namų veiklai įgyvendinti). Partnerio Varnių

Šv. Apaštalo Petro ir Pauliaus parapijos valdomo nuosavybės teise patalpų remontas, rekonstravus vaikų dienos centro patalpas planuojama priimti 40 vaikų (vietoje 22 nuolatinių lankytojų).

Igyvendinant **Dienos centrų infrastruktūros plėtros ir veiklos užtikrinimo 2018–2020 m. Telšių rajone programą** skatinama vaikų dienos centrų veikla Telšių rajone. 2019 m. įsteigti du vaikų dienos centrai Telšių mieste ir Tryškių miestelyje. Iš viso Telšių rajone 2019 m. veikė 14 vaikų dienos centrų. Jų išsidėstymas Telšių rajone ir mieste pavaizduotas 11 paveiksle. Įgyvendinus projektą „Telšių dienos centro pritaikymas neįgaliųjų ir senyvo amžiaus asmenų poreikiams“, planuojam vaikų dienos centrą iš Telšių dienos centro perkelti į patalpas, esančias Telšių „Ateities“ progimnazijoje. Tokiu būdu vaikų dienos centrų infrastruktūra bus prieinama kiekvieno Telšių miesto mikrorajono vaikui.

11 paveikslas

6. Savivaldybės galimybių teikti socialines paslaugas ir socialinių paslaugų poreikio įvertinimas

4 lentelė

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų rūšys pagal žmonių socialines grupes ⁸	Asmenų (šeimų) skaičius, kuriems socialinių paslaugų poreikis		1000 gyventojų tenka vietų	Iš jų finansuoja savivaldybė
		įvertintas	nepatenkintas		
1.	Ilgalaikė socialinė globa				
1.1.	Be tėvų globos likusiems vaikams, iš jų	132	—	3,34	3,34
1.1.1.	Institucijoje	32	—	0,81	0,81
1.1.2.	Šeimoje	100	—	2,53	2,53
1.2.	Vaikams su negalia	12	—	0,30	0,15
1.3.	Suaugusiems asmenims su negalia	31	3	0,71	0,36
1.4.	Senyvo amžiaus asmenims	161	26	3,42	3,42
2.	Trumpalaikė socialinė globa				
2.1.	Be tėvų globos likusiems vaikams, iš jų	17	—	0,43	0,43
2.1.1.	Institucijoje	7	—	0,18	0,18
2.1.2.	Šeimoje	10	—	0,25	0,25
2.3.	Suaugusiems asmenims su negalia	23	—	0,58	0,29
2.4.	Senyvo amžiaus asmenims	31	—	0,78	0,39
2.5.	Socialinės rizikos asmenims	0	—	0	0
3.	Dienos socialinė globa institucijoje				
3.1.	Suaugusiems asmenims su negalia	39	—	0,99	0,90
3.2.	Senyvo amžiaus asmenims	13	—	0,33	0,33
4.	Dienos socialinė globa asmens namuose				
4.1.	Vaikams su negalia	2	—	0,05	0
4.2.	Suaugę asmenys su negalia	7	—	0,18	0,05
4.3.	Senyvo amžiaus asmenims	74	—	1,87	0,46
5.	Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose				
5.1.	Senyvo amžiaus asmenims	39	12	0,68	0,68
5.2.	Socialinės rizikos suaugusiems asmenims ir jų šeimos nariams	6	—	0,15	0,15
5.3.	Socialinių problemų turinčioms šeimoms	15	—	0,38	0,38
5.5.	Likusiems be tėvų globos vaikams (nuo 16 m.) ar sulaukusiems pilnametystės asmenims po institucinės vaiko socialinės globos (iki 21 m.)	—	—	—	—
5.6.	Neįgaliems asmenims	13	5	0,20	0,20
5.7.	Kitiems asmenims ir šeimoms	5	—	0,13	0,13
6.	Pagalba į namus				
6.1.	suaugusiems asmenims su negalia ir jų šeimos	17	—	0,43	0,43

⁸ Lentelė užpildoma pagal Socialinių paslaugų kataloge (Žin., 2006, Nr. 43-1570) žmonių socialinėms grupėms numatytas socialinių paslaugų rūšis.

6.2.	senyvo amžiaus asmenims ir jų šeimoms	203	—	5,14	5,14
7.	Socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas institucijoje				
7.1.	Socialinės rizikos vaikai ir jų šeimos	35	—	0,89	0,89
7.2.	Socialinių problemų turinčios šeimos	15	—	0,38	0,38
8.	Socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas asmens (šeimos) namuose				
8.1.	Socialinės rizikos vaikai / jų šeimos	387 / 239	—	9,79	9,79
9.	Laikinas apnakvindinimas				
9.1.	Socialinės rizikos suaugę ar senyvo amžiaus asmenys	30	—	0,76	0,76
10.	Kitos socialinės priežiūros paslaugos				
10.1.	Intensyvi krizių įveikimo pagalba (asmenims, šeimoms su apgyvendinimu)	9	—	0,23	0,23
10.1.1.	Psichologinės (psichosocialinės) paslaugos	195	—	4,93	4,93
10.2.	Appgyvendinimas nakvynės namuose ir krizių centruose	35	—	0,89	0,89
10.3.	Pagalba globėjams (rūpintojams) ir įvaikintojams	78	—	1,97	0,99
11.	Bendrosios socialinės paslaugos				
11.1.	Maitinimo organizavimas	58	—	1,47	1,47
11.2.	Transporto organizavimas	344	23	8,12	8,12
11.3.	Sociokultūrinės paslaugos	493	—	12,48	6,24
11.4.	Asmeninės higienos ir priežiūros paslaugų organizavimas	118	—	2,99	2,99
12.	Iš viso paslaugų gavėjų skaičius	2544	69	64,38	54,35

6.1. Savivaldybės organizuojamų socialinių paslaugų analizė

6.2.1. Paslaugų poreikis pagal gyventojų grupes

Socialinių paslaugų poreikis vertinamas pagal 4 žmonių socialines grupes:

- šeimos ir vaikai (šeimos, patiriančios socialinę riziką ir socialinių įgūdžių stokojančios šeimos (toliau – socialinių problemų turinčios šeimos) bei jose augantys vaikai, likę be tėvų globos ir / ar neįgalūs vaikai, socialinės rizikos vaikai);
- psichikos negalią turintys suaugę neįgalieji;
- suaugę fizinę negalią turintys neįgalūs ir senyvo amžiaus asmenys;
- suaugę socialinės rizikos asmenys.

6.2.1.1. Šeimos ir vaikai. Telšių rajone 2018-2019 m. laikotarpyje gyventojų skaičius mažėjo 1,95 proc. Vaikų iki 18 m. skaičius 2019 m. taip pat mažėjo palyginus su 2018 m. duomenimis 0,36 proc. Socialinių problemų turinčių šeimų skaičius didėjo 17 proc., o jose augančių vaikų – mažėjo 0,93 proc. Socialinių problemų turinčiose šeimose gyvenančių neįgalių vaikų skaičius sumažėjo 21,3 proc.

Be tėvų globos likusių vaikų skaičius vertinamuoju laikotarpiu šiek tiek mažėjo: 2018 m. – 174, 2019 m. – 149. Iš šeimų 2019 m. paimta 17 vaikų, 2018 m. – 22 vaikai, į šeimas grąžinta 2018 m. – 15 vaikų, 2019 m. – 8 vaikai. Šeimose 2018 m. buvo globojami 125 vaikai, 2019 m. – 110 vaikų. Pirmą kartą socialinė globa nustatyta 2018 m. – 45 vaikams, 2019 m. – trumpalaikė socialinė globa Telšių vaikų globos namuose nenustatyta nė vienam vaikui (2018 m. – 15), ilgalaikė socialinė globa nustatyta 2 vaikams (2018 m. – 9). 2019 m., kaip ir 2018 m. įvaikintas vienas vaikas.

Šeimoms ir vaikams Telšių rajone organizuojamos socialinės paslaugos savivaldybės biudžetinėse įstaigose, jų teikime dalyvauja ir nevyriausybinių organizacijų.

Vaikų dienos centrų veikla. Telšių socialinių paslaugų centras vaikų dienos centrų veiklas (sociokultūrinės paslaugas) teikia keturiuose dienos centruose: Telšių, Mitkaičių, Upynos ir Žarėnų dienos centruose. Bendruomeniniai bei nevyriausybinių organizacijų vaikų dienos centrai finansuojami įgyvendinant Telšių rajono savivaldybės strateginio 2019–2021 metų veiklos plano 7 programos 01 tikslo 03 uždavinio 3 priemonę „Dienos centrų veiklos plėtros programos finansavimas“, kuriai 2019 m. buvo skirti ir panaudoti 42000,00 Eur.

Finansavimas skitas 8 vaikų dienos centrų veikloms vykdyti (vienam projektui – 4000 Eur suma) ir 2 vaikų dienos centrų steigimui (1 projektui – 5000 Eur suma), t.y. Telšių moterų bendrijai „Akvalina“ ir Tryškių miestelio bendruomenei. Iš viso vaikų dienos centrų veiklos buvo finansuojamos 10 bendruomeninių ir nevyriausybinių organizacijų vaikų dienos centruose. Iš jų 7 projektai buvo finansuojami Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos lėšomis. Maksimali valstybės biudžeto lėšų suma 1 projektui – 16000 Eur.

Bendra paslaugos gavėjų statistika pateikiama žemiau (5 lentelė).

5 lentelė

Sociokultūrinių paslaugų gavėjų dienos centruose dinamika 2017 – 2019 m.⁹

Eil. Nr.	Organizacijos	2017 m.	2018 m.	2019 m.
1.	Telšių socialinių paslaugų centras	269	258	251
1.1.	Telšių dienos centras	84	74	67
1.2.	Mitkaičių dienos centras	80	61	65
1.3.	Upynos dienos centras	58	66	67
1.4.	Žarėnų dienos centras	47	57	52
2.	Telšių maltiečių vaikų dienos centras	25	32	27
3.	Vaikų dienos centras „Valančiaus pastogėje“	20	24	20
4.	Kaunatavos kaimo bendruomenės vaikų dienos centras	20	20	44
5.	Lietuvos samariečių bendrijos Telšių skyriaus vaikų dienos centrai	15	30	30
6.	Telšių centras „Viltis“	-	2	2
8.	Luokės bendruomenės vaikų dienos centras	15	15	28
9.	Degaičių kaimo bendruomenės vaikų dienos centras	15	15	20
10.	Buožėnų kaimo bendruomenės vaikų dienos centras	-	15	21
11.	Telšių moterų bendrijos „Akvalina“ „Šeimų centras“	-	-	15
12.	Tryškių miestelio bendruomenės vaikų dienos centras	-	-	35
	Iš viso	379	411	493

Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugas socialinių problemų turinčioms šeimoms, organizuoja ir teikia Telšių socialinių paslaugų centras. Žemiau pateikiama informacija (6 lentelė) apie Telšių rajone socialines paslaugas gavusių šeimų ir jose augančių nepilnamečių vaikų skaičių, socialinių darbuotojų, dirbančių su šeimomis, pasiskirstymą seniūnijose.

⁹ Šaltinis: Socialinės paramos ir rūpybos skyrius, Telšių socialinių paslaugų centras.

Šeimų ir jose augančių vaikų bei tiesiogiai su šeimomis patiriančiomis riziką dirbančių darbuotojų statistika 2017–2019 m.¹⁰

Rodikliai/ metai	Šeimų skaičius			Šeimose augančių nepilnamečių vaikų skaičius			Darbuotojų skaičius		
	2018	2019	2020 planas	2018	2019	2020 planas	2018	2019	2020 planas
Seniūnija									
Telšių	84	114	114	140	132	132	4	7	7
Nevarėnų	10	11	11	23	20	20	1	1	1
Žarėnų	11	9	9	26	24	24	1	1	1
Viešvėnų	10	11	11	36	40	40	1	1	1
Upynos	15	15	15	40	26	26	1	1	1
Degaičių	11	11	11	22	19	19	1	1	1
Varnių	22	20	20	51	32	32	2	2	2
Luokės	8	8	8	21	17	17	1	1	1
Gadūnavo	5	5	5	13	6	6	1	1	1
Tryškių	20	24	24	39	43	43	2	2	2
Ryškėnų	11	11	11	32	28	28	1	1	1
Iš viso:	207	239	239	443	387	387	16	19	19

Kartą metuose, pasikeitus aplinkybėms, pervertinamas asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikis ir teikiami pasiūlymai dėl socialinių paslaugų sustabdymo, nutraukimo. Žemiau pateikiama informacija apie atvejus (7 lentelė).

Paslaugų nutraukimo priežastys 2018–2019 m.¹¹

Priežastys	2018	2019
Pagerėjo šeimoje padėtis, netikslinga teikti paslaugas	21	35
Neterminuotai ribota tėvų valdžia	12	6
Išvyko gyventi į kitą rajoną arba į užsienį	5	5
Šeimoje neliko nepilnamečių vaikų	5	6
Vaiko gyvenamoji vieta nustatyta su tėvu	2	14
Iš viso:	46	66

Vadovaujantis Atvejo vadybos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2018 m. kovo 29 d. įsakymu Nr. A1-141 „Dėl atvejo vadybos tvarkos aprašo patvirtinimo“, Telšių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2018 m. birželio 18 d. įsakymu „Dėl įgaliojimų suteikimo koordinuoti atvejo vadybos procesą“ Telšių socialinių paslaugų centras įgaliotas vykdyti atvejo vadybos proceso koordinavimą. Atvejo vadybai organizuoti įsteigti 4,5 atvejo vadybininkų etatai. 2019 m. organizuota 510 atvejo vadybos posėdžių (nuo 2018 m. liepos 1 d. – 113), kurių metu priimtas sprendimas teikti ankstyvosios intervencijos paslaugas (bendrąsias) – 14 šeimų (2018 m. nuo liepos 1 d. – 45, intensyvią intervenciją (socialinės priežiūros paslaugas) – 54 šeimoms (2018 m. – 40). Atvejo vadybos taikymo 2019 m. statistika parodyta 8 lentelėje.

Atvejo vadybos taikymo 2019 m. statistika

Rodikliai	Šeimų skaičius, kurioms inicijuota atvejo vadyba	Šeimų skaičius, kurioms taikoma atvejo vadyba	Organizuotų atvejo vadybos posėdžių skaičius
-----------	--	---	--

¹⁰ Šaltinis: Socialinės paramos ir rūpybos skyrius, Telšių socialinių paslaugų centras.

¹¹ Šaltinis: Socialinės paramos ir rūpybos skyrius.

Metai			
Telšių	59	114	226
Nevarėnų	1	11	20
Žarėnų	1	9	22
Viešvėnų	2	11	32
Upynos	4	15	25
Degaičių	4	11	26
Varnių	6	20	49
Luokės	1	8	30
Gadūnavo	2	5	13
Tryškių	8	24	44
Ryškėnų	2	11	23
Iš viso:	90	239	510

Tėvų globos netekusių vaikų institucinė globa teikiama Telšių vaikų globos namuose. 2019 m. buvo apgyvendintas 1 vaikas (2018 m. – 16) iš nuolatinių globėjų. Išvyko 10 vaikų: 3 grąžinti tėvams, 1 vaikui nustatyta globa bendruomeniuose vaikų globos namuose VšĮ „Kurkime vaikams rytojų“, 5 sulaukė pilnametystės, 1 vaikui teikiamos paslaugos Ventos socialinės globos namuose.

VšĮ „Kurkime vaikams rytojų“ 2019 m. paslaugos teiktos 15 tėvų globos netekusių vaikų.

Nuo 2018 m. liepos 1 dienos, Telšių socialinių paslaugų centro Globos centrui pradėjus vykdyti budinčių globotojų veiklos organizavimą, pasirašytos sutartys su 4 budinčiais globotojais, kurie bet kuriuo paros metu į savo šeimą įsipareigoja priimti iki 12 tėvų globos netekusių vaikų. 2019 m. sutartys buvo sudarytos su 3 budinčiais globotojais, kurie bet kuriuo paros metu į savo šeimą įsipareigoja priimti iki 9 tėvų globos netekusių vaikų. Nustačius vaikui laikinąją globą (rūpybą), įstatyminis vaiko atstovas yra paskiriamas Telšių socialinių paslaugų centras, nors vaikai prižiūrimi budinčių globotojų šeimose. Telšių socialinių paslaugų centras paskirtas globėju (rūpintoju) 2018 m. - 11, 2019 m. - 7 tėvų globos netekusiems vaikams.

Socialinė globa 5 vaikams su kompleksine negalia perkama Šiaulių vaikų globos namuose „Šaltinis“, 1 tėvų globos netekusiam neįgaliam vaikui – Ventos socialinės globos namuose.

Tėvų globos netekusių vaikų globa organizuojama šeimose. Telšių rajone 2018 m. – 85 šeimose glojami 125 tėvų globos netekę vaikai, 2019 m. – 75 šeimose glojami 110 tėvų globos netekę vaikai. Socialinė globa 3 ir daugiau vaikų 2018 m. buvo organizuojama ir finansuojama 11 šeimų, kuriose glojami 39 tėvų globos netekę vaikai.

Pagalbos paslaugų globėjams (rūpintojams) ir įvaikintojams, bei glojamiems vaikams teikimas. Nuo 2018 m. liepos 1 d. Telšių socialinių paslaugų centro Globos centras teikia socialinės priežiūros paslaugas globėjams (rūpintojams) ir įvaikintojams bei glojamiems vaikams. Globos centre 2019 m. dirbo 4 globos koordinatoriai (etatų sk. 3), 3 socialiniai darbuotojai (etatų sk. 2), ir psichologas. Siekiama, kad visiems įvaikintiems vaikams, budinčių globotojų prižiūrimiems vaikams, budintiems globotojams, socialiniams globėjams, globėjams giminaičiams, įtėviams ar asmenims ketinantiems jais tapti, būtų prieinama ir suteikiama reikalinga psichosocialinė ir kita pagalba. Paslaugos suteiktos visoms globėjų šeimoms. Per 2018 m. II pusmetį suteikta 911 konsultavimo ir informavimo paslaugų. Ataskaita detalizuota 9 bei 10 lentelėse. Per 2019 m. 144 glojamiems vaikams buvo suteikta konsultavimo, informavimo ir k.t. paslaugų 1273 kartus, 14 globėjų (rūpintojų) biologiniams vaikams suteikta paslaugų 31 kartą. 90 globėjams, budintiems globotojams buvo suteikta konsultavimo, informavimo ir k.t. paslaugų 2417 kartų, 48 suaugusiems globėjų šeimos nariams suteikta paslaugų 84 kartus.

9 lentelė

Pagalbos paslaugų globėjams (rūpintojams) ir įvaikintojams, bei glojamiems vaikams teikimas

Paslaugos gavėjai	Konsultavimas		Informavimas	
	Įstaigoje	Kliento namuose	Telefonu	El. paštu
Ketinantis įvaikinti	2	-	2	1
Ketinantis globoti (rūpintis)	-	-	-	-
Įtėviai	-	-	-	1

Globėjai (rūpintojai)	34	27	141	26
Budintys globotojai	73	12	111	8
Globėjai giminaičiai	22	19	51	0
Asmenys, susiję giminystės ryšiais su globojamu vaiku	3	8	9	8
Globojami (rūpinami), įvaikinti vaikai	100	76	15	0
Bendruomeninių vaikų globos namų darbuotojai	-	-	1	2
Kiti asmenys	73	1	82	3
Iš viso:	307	143	412	49

10 lentelė

Suteiktos paslaugos / pagalba vaikams

Paslaugos/ Pagalba vaikui	Budinio globotojo šeimoje globojamas vaikas		Globėjo (rūpintojo) šeimoje globojamas vaikas		Globėjo (rūpintojo) giminaičio šeimoje globojamas vaikas		Globėjo (rūpintojo) šeimos biologiniam vaikui	
Paslaugų suteikimo kartai/gavėjai	kartai	gavėjai	kartai	gavėjai	kartai	gavėjai	kartai	gavėjai
Viso: paslaugų/autentiškas gavėjų skaičius	453	11	564	85	256	48	31	14

Statistiniai duomenys apie 2019 metais suteiktas paslaugas/pagalbą globėjams (rūpintojams, budintiems globotojams pateikiami 11 lentelėje.

11 lentelė

Suteiktos paslaugos/pagalba globėjams, budintiems globotojams

Pagalba globėjams ir įtėviams	Budintis globotojas		Globėjas (rūpintojas)		Globėjas (rūpintojas) artimas giminaitis		Kitiems suaugusiems šeimos nariams	
Paslaugų suteikimo kartai/gavėjai	kartai	gavėjai	kartai	gavėjai	kartai	gavėjai	kartai	gavėjai
Viso: paslaugų / autentiškas gavėjų skaičius	634	4	1193	50	590	36	84	48

Nuo 2019 m. liepos 1 d. Globos centre pradėti vesti GIMK mokymai. Mokymuose dalyvavo 40 asmenų (15 globėjų (rūpintojų), 10 budinčių globotojų, 13 artimų giminaičių ir 2 asmenys norintys įvaikinti vaiką). Suteikta GIMK paslaugų 35 asmenims (20 globėjams (rūpintojams), 6 budintiems globotojams, 6 asmenims norintiems įvaikinti vaiką ir 3 asmenims norintiems priimti vaiką laikinai svečiuotis). Suteikta informavimo paslaugų 63 asmenims (32 globėjams (rūpintojams), 16 budintiems globotojams, 18 artimiems giminaičiams, 4 asmenims norintiems įvaikinti vaiką ir 3 asmenims norintiems priimti vaiką laikinai svečiuotis). Parengtos 3 rekomendacijos, 6 teigiamos išvados ir 2 pakartotinos išvados.

Apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose paslauga šeimoms, patiriančioms socialinę riziką, teikiama Telšių socialinių paslaugų centro Laikinuose šeimos namuose. Savarankiško gyvenimo namuose prie Nakvynės namų taip pat buvo apgyvendintos šeimos su vaikais, nes didėja šių paslaugų poreikis. Telšių krizių centre buvo suteiktos apgyvendinimo paslaugos 9 asmenims, esant intensyviai krizei. Statistika pateikiama 12 lentelėje.

Savarankiško gyvenimo namuose suteiktų paslaugų 2018-2019 m. ir planuojamų suteikti 2020 m. statistika¹²

Eil. Nr.	Rodikliai	Telšių socialinių paslaugų centro Savarankiško gyvenimo namai		Telšių krizių centras			Telšių socialinių paslaugų centro Laikini šeimos namai		
		2017	2018	2018	2019	2020	2018	2019	2020
1.	Vietų skaičius įstaigoje	11	11	11	11	11	18	36	36
2.	Paslaugų gavėjai, iš jų:	20	20	6	9	9	35	50	50
2.1.	Šeimų patiriančių socialinę riziką, jose:	4	-	1	2	2	11	15	15
2.1.1.	Suaugusių asmenų	18	20	5	2	2	11	15	15
2.1.2.	Vaikų	2	-	1	3	3	24	35	35
2.2.	Asmenys po socialinės globos	-	-	-	-	-	-	-	-
2.3.	Asmenys be vaikų	16	-	4	4	4	-	-	-
2.4.	Nukentėję nuo gaisro	-	-	-	1	1	-	-	-

Poreikis dirbti su šeimomis, patiriančiomis socialinę riziką ir apgyvendintomis institucijose, yra pagrįstas. Būtina plėsti savarankiško gyvenimo paslaugų infrastruktūrą tam, kad ugdyti socialinius įgūdžius vienišoms mamoms, ypač turinčioms proto ar psichikos negalią. Savarankiško apgyvendinimo paslaugų poreikis socialinės rizikos asmenims yra patenkinamas.

Telšių rajono savivaldybės administracijos kartu su partneriais įgyvendinamo projekto „Kompleksiškai teikiamų paslaugų šeimai organizavimas ir teikimas Telšių rajono savivaldybėje“ apibendrinimas.

Projekto tikslas – suteikti Telšių rajono šeimoms ir jose augantiems vaikams kompleksiskai teikiamas paslaugas Telšių rajone.

Vykdomos šios veiklos:

1. Pozityvios tėvystės mokymai jaunoms šeimoms ar poroms, planuojančioms kurti šeimas, besilaukiančioms ir kūdikius auginančioms šeimoms, tėvams, auginantiems vaikus.

2. Psichosocialinė pagalba organizuojama asmenims (šeimoms), patyrusiems krizę, išgyvenantiems netektis, atsidūrusiems įvairiose sudėtingose situacijose.

3. Mediacijos paslaugos bus skiriamos alternatyvaus šeimos narių ginčo sprendimo būdui parinkti, siekiant taikiai išspręsti ginčą, tarpusavio konfliktus. Paslauga bus teikiama neteisminiam civilinių ginčų taikinamajam tarpininkavimui.

4. Šeimos įgūdžių ugdymo ir sociokultūrinės paslaugos organizuojamos siekiant stiprinti ir ugdyti įgūdžius, reikalingus kasdieniniame šeimos gyvenime, skatinant kartu spręsti šeimos problemas tariantis ir bendraujant, skatinant ir mokant stiprinti tarpusavio ryšius, kuo daugiau laiko skiriant bendravimui su vaikais ir kitais šeimos nariais, organizuojant šeimos įvairesnį laisvalaikį.

5. Vaikų priežiūros paslaugos bus teikiamos siekiant sėkmingai derinti šeimos ir darbo įsipareigojimus.

Nuo 2019 m. pradėtos teikti asmeninio asistento paslaugos suaugusiems asmenims su fizine negalia.

Paslaugų šeimai teikimo koordinavimo veiklą „vieno langelio“ principu vykdo Telšių socialinių paslaugų centro padalinys – Telšių bendruomeniniai šeimos namai.

2020 m. birželio mėn. duomenimis projekto veiklose dalyvavo daugiau kaip 960 asmenų. Įsisavintų lėšų dalis – 34,55 proc. Bendra projekto vertė – 401,5 tūkst. Eur. Projektas

¹² Šaltinis: Socialinės paramos ir rūpybos skyrius.

įgyvendinamas su šiais partneriais: Telšių socialinių paslaugų centru, Telšių moterų bendrija „Akvalina“, Maltos ordino pagalbos tarnyba bei asociacija Telšių mamų klubas.

Apibendrinimas:

- būtina didinti Globos centro teikiamų paslaugų kokybę ir kurti priežiūros paslaugų tinklą iš šeimų paimitiems vaikams iki bus nustatyta trumpalaikė socialinė globa;
- sukurti kompleksinių paslaugų struktūrą globėjams;
- vykdyti trumpalaikės/ ilgalaikės socialinės globos bendruomenėje plėtrą;
- būtina stiprinti atvejo vadybos taikymą ir socialinės priežiūros paslaugų teikimą šeimoms, patiriančioms socialinę riziką;
- būtina užtikrinti kompleksiskai teikiamų paslaugų šeimai teikimą projekto įgyvendinimo laikotarpiu ir po jo įgyvendinimo.

6.2.1.2. Psichikos negalia turintys suaugę neįgalieji. Proto ir psichinę negalią turinčių asmenų skaičius 2014-2018 m. didėjo nuo 1262 iki 1410 asmenų.

Asmenims su proto ir psichikos ar kompleksine negalia teikiamos valstybiniuose globos namuose, t.y. Dūseikių, Stonaičių, Jurdaičių, Adakavo, Macikų, Padvarių, Didvyžių, Ventos, Strėvininkų, Jasiuliškės, Lavėnų, Aknystos, Jotainių, Ilguvos, Aukštelkės ir Linkuvos socialinės globos namuose. Nuo 2017 m. lapkričio mėnesio pradėtos teikti trumpalaikės socialinės globos paslaugos, nuo 2019 m. – „atokvėpio“ paslaugos Dūseikių socialinės globos namuose. Iš viso trumpalaikės socialinės globos paslaugos 2019 m. Dūseikių socialinės globos namuose suteiktos 10 Telšių rajono gyventojų. Šių paslaugų suteikimas leidžia laikinai išspręsti neįgalių asmenų socialinės globos teikimo problemą, nes vis sudėtingiau yra gaunami siuntimai ilgalaikiai socialinei globai teikti valstybiniuose socialinės globos namuose. Paslaugos valstybiniuose globos namuose 2019 m. suteiktos: 6 vaikams, 38 suaugusiems asmenims, 17 senyvo amžiaus asmenims. Detali paslaugų gavėjų statistika valstybiniuose socialinės globos namuose teikiama 13 lentelėje.

13 lentelė

Paslaugų gavėjų valstybiniuose socialinės globos namuose statistika 2018-2019 m.¹³

Nr.	Valstybiniai globos namai:	Asmenų skaičius, kuriems suteiktos paslaugos 2019 m.:		
		Trumpalaikė socialinė globa:	Ilgalaikė socialinė globa /iš jų su sunkia negalia:	
			Vaikams:	Suaugusiems asmenims:
1.	Dūseikių socialinės globos namai	12	-	26 / 14
2.	Stonaičių socialinės globos namai	-	-	6 / 1
3.	Jurdaičių socialinės globos namai	1	-	2 / 0
4.	Adakavo socialinės globos namai	-	-	1 / 0
5.	Macikų socialinės globos namai	-	-	2 / 1
6.	Padvarių socialinės globos namai	1	-	3 / 2
7.	Didvyžių socialinės globos namai	-	-	2 / 0
8.	Ventos socialinės globos namai	-	2 / 2	-
9.	Jotainių socialinės globos namai	-	-	1 / 1
10.	Ilguvos socialinės globos namai	-	-	3 / 3
11.	Skemų socialinės globos namai	-	-	1 / 0
12.	Strėvininkų socialinės globos namai	-	-	1 / 0
13.	Jasiuliškių socialinės globos namai	-	-	1 / 1
14.	Lavėnų socialinės globos namai	-	-	1 / 0
15.	Aukštelkės socialinės globos namai	1	-	-
16.	Aknystos socialinės globos namai	-	-	1 / 0
17.	Kompleksinių paslaugų namai „Alka“	-	5 / 4	/ 0
	Viso:	15	7 / 6	51 / 23

¹³ Šaltinis: Socialinės paramos ir rūpybos skyrius.

Nuo 2020 m. kovo mėnesio socialinės globos paslaugas asmenims su proto / psichikos negalia pradėjo teikti VšĮ „Gyvenk kartu“ naujai įkurtuose grupinio gyvenimo namuose (10 vietų). Įstaiga veiklą pradėjo sudėtingu karantino laikotarpiu. 2020 m. birželio 1 d. duomenimis įstaigoje išlaikomi 3 Telšių rajono neįgalūs asmenys.

Neįgaliųjų reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2019 m. atrinko projekto „Nuo globos link galimybių: bendruomeninių paslaugų plėtra“ partnerius, paskelbė jiems paslaugoms teikti numatytą bendrą biudžetą. Telšių regione 4 paslaugas teiks dvi rajono nevyriausybinių organizacijų, t.y. Žemaitijos psichinę negalią turinčių žmonių klubas „Telšių atjauta“ ir Telšių sutrikusios psichikos žmonių globos bendrija. Numatytoms veikloms įgyvendinti 3 metams suplanuotas bendras biudžetas 601.500,00 Eur. Užsitęsęs karantinui veikos startavo vėliau, nei buvo numatyta. Nuo 2020 m. birželio mėnesio pradėtos teikti apsaugoto būsto paslaugos, įdarbinimo su pagalba paslauga, pagalba priimančioms sprendimus bei socialinių dirbtuvių veikla.

Socialinės paslaugos asmenims su proto ir psichikos negalia teikiama Telšių centre „Viltis“. Paslaugų poreikis patenkinamas. Teikiamos šios Socialinių paslaugų kataloge nurodytos socialinės paslaugos: dienos socialinė globa, trumpalaikė socialinė globa, sociokultūrinės paslaugos. Suteiktų paslaugų 2019 m. statistika pateikiama žemiau (14 lentelė).

Iš Viešosios aplinkos pritaikymo darbų programos 2019 m. neįgaliųjų poreikiams suremontuota ir naujai pritaikytos 2 higienos patalpos Telšių centre „Viltis“.

14 lentelė

Suteiktų paslaugų 2019 m. Telšių centre „Viltis“ statistika

Nr.	Paslaugos pavadinimas	Gavėjai / klientai	Suteikta paslaugų vnt. / kartais
1.	Dienos socialinės globos paslaugos	39	5847
2.	Trumpalaikės socialinės globos paslaugos iki 5 parų per savaitę	17	2519
3.	Sociokultūrinės paslaugos	7	199
4.	Maitinimas:		
4.1.	Dienos socialinės globos paslaugos ir trumpalaikės socialinės globos paslaugų gavėjams iki 5 parų per savaitę	57 / 61	5846
4.2.	Trumpalaikės socialinės globos paslaugų iki 5 parų per savaitę gavėjams (naktiečiai)	17	2520
5.	Sveikatos priežiūros paslaugos:		
5.1.	Kineziterapija	57 / 61	2445
5.2.	Masažas	57 / 51	847
6.	Transporto paslaugų teikimas:		
6.1.	Transporto paslaugos suteikimas atvykstant į įstaigą ir grąžinant į namus kasdien	25	11500
6.1.	Transporto paslaugos suteikimas atvykstant į įstaigą pirmadieniais ir grąžinant į namus penktadieniais	12	1140
6.2.	Transporto paslaugos suteikimas išvykų metu	10 (22 išvykos)	220
	Viso:	57 / 61	33083

6.2.1.3. Suaugę fizinę negalią turintys neįgalūs ir senyvo amžiaus asmenys yra vieni pagrindinių socialinių paslaugų gavėjų. Dėl negalios ar amžiaus sumažėja arba yra prarandamas socialinis bei fizinis savarankiškumas, nebegebama užtikrinti net būtiniausių socialinių poreikių, nebedalyvaujama visuomenės gyvenime.

Mažėjant gyventojų skaičiui, neįgalių suaugusiųjų skaičius nemažėja, o senyvo amžiaus asmenų dalis nuo bendro gyventojų skaičiaus 2019 m. sumažėjo 0,34 proc., lyginant su 2017/ 2018 m. (didėjo 0,36 proc.). Tačiau demografinis senėjimo rodiklis vidutiniškai kasmet didėja apie 1 proc. ir 2019 m. išlieka didžiausias regione: Telšių apskrityje – 86; Mažeikių rajono savivaldybėje –

74; Plungės ir Rietavo savivaldybėse – 90; Telšių rajono savivaldybėje – 99. Šis rodiklis rodo, jog Telšių rajone sparčiau sensta visuomenė ir paslaugų poreikis šiai asmenų grupei didėja taip pat.

Telšių regione pastaraisiais metais bendras sergamumas padidėjo nuo 1368 iki 1513 asmenų.

Senyvo amžiaus neigaliųjų specialiųjų poreikių vertinimas. Pagal specialiojo nuolatinės slaugos, specialiojo nuolatinės priežiūros (pagalbos), specialiojo lengvojo automobilio įsigijimo ir jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikių nustatymo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. A1-765/V-1530 „Dėl Specialiojo nuolatinės slaugos, specialiojo nuolatinės priežiūros (pagalbos), specialiojo lengvojo automobilio įsigijimo ir jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikių nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ nuo 2019 metų liepos 1 dienos pradėtas senyvo amžiaus neigaliųjų specialiųjų poreikių vertinimas, asmens veiklos ir gebėjimų dalyvauti klausimyno pildymas. Nuo 2019-07-01 iki 2019-12-31 buvo užpildyta 235 asmens veiklos ir gebėjimų dalyvauti klausimynai.

Senyvo amžiaus ir neigaliams asmenims socialinių paslaugų infrastruktūra išvystyta, tačiau yra poreikis šias paslaugas plėtoti ir toliau.

Asmeninės higienos ir priežiūros paslaugos teikiamos Telšių socialinių paslaugų centro dienos centruose. Per 2019 m. paslaugos suteiktos – 126 asmenims (2018 m. – 120), iš jų: Mitkaičių dienos centre – 14 asmenų, (2018 m. – 8 asmenims); Upynos dienos centre – 21 asmeniui, (2018 m. – 19); Žarėnų dienos centre – 31 asmeniui, (2018 m. – 31); Telšių dienos centre – 60 asmenų, (2018 m. – 56).

Sociokultūrinės paslaugos teikiamos Telšių socialinių paslaugų centro dienos centruose. Šiomis paslaugomis siekiama kuo daugiau asmenų įtraukti į veiklą, padėti spręsti socialines problemas, mažinti socialinę atskirtį, įtraukti į bendruomeninę veiklą. Sociokultūrinės paslaugos 2018 m. buvo suteiktos 260 gavėjų, 2019 m. – 251 gavėjų. 2020 m. planuojamas 4 asmenimis didesnis gavėjų skaičius.

Transporto organizavimo paslaugas teikia Telšių socialinių paslaugų centras. 2018 m. šios paslaugos paskirtos 295 atvejais. Transporto organizavimo paslaugos suteiktos didesniajam gavėjų skaičiui, nes transporto paslaugos teikiamos ir dienos socialinės globos paslaugų gavėjams. Planuojama, kad 2019 m. dėl transporto paslaugų kreipsis iki 300 kartų. 2019 m. dėl transporto organizavimo paslaugų kreipėsi 344 asmenys, 182 gavėjams buvo paskirtos mokamos paslaugos, 139 gavėjams nemokamos paslaugos ir 23 gavėjai paslaugų atsisakė. Planuojama, kad 2019 m. dėl transporto paslaugų kreipsis iki 400 kartų.

Specialiąsias socialines paslaugas asmens namuose (socialinė priežiūra ir dienos socialinė globa) teikia Telšių socialinių paslaugų centras. Paslaugų gavėjų statistika pateikiama žemiau (15 lentelė). Šių paslaugos gavėjų amžius yra nuo 43 iki 103 metų. Pastebimai, kad socialinių paslaugų poreikis nežymiai mažėja. Jei 2016 m. paslaugos suteiktos 70 asmeniui, tai 2017 m. – 83, 2018 m. – 85, 2019 – 84 asmenims. Dienos socialinės globa teikiama nuo 2 iki 8 val. per parą iki 5 kartų per savaitę.

15 lentelė

Socialinių paslaugų gavėjų skaičius 2017–2019 m.¹⁴

Eil. Nr.	Rodikliai	Pagalbos į namus gavėjų skaičius			Dienos socialinės globos namuose gavėjų skaičius		
		2017 m.	2018 m.	2019 m.	2017	2018	2019
1.	Telšių	94	131	130	64	65	65
2.	Nevarėnų	7	6	3	1	1	1
3.	Žarėnų	7	7	7	-	-	-
4.	Viešvėnų	5	4	4	1	2	4

¹⁴ Šaltinis: Socialinės paramos ir rūpybos skyrius.

5.	Upynos	10	10	10	1	2	2
6.	Degaičių	3	3	3	3	3	1
7.	Varnių	26	25	29	4	3	3
8.	Luokės	8	8	8	1	2	2
9.	Gadūnavo	9	8	8	1	–	–
10.	Tryškių	11	15	14	5	5	2
11.	Ryškėnų	5	4	4	2	2	4
12.	Iš viso	185	221	220	83	85	84

Dienos socialinė globa institucijoje senyvo amžiaus ir neįgaliesiems asmenims yra teikiama Telšių dienos centre ir Gedrimų savarankiško gyvenimo namų Dienos centre. Paslaugų poreikis patenkinamas. Paslaugų gavėjų statistika teikiama žemiau (16 lentelė).

16 lentelė

Dienos socialinės globos gavėjų statistika 2016–2019 m.¹⁵ ir 2020 m. planas

Eil. Nr.	Metai / Organizacija	2016	2017	2018	2019	2020
1.	Telšių dienos centras	4	7	11	4	5
2.	Telšių rajono senelių globos namų struktūrinis padalinys Gedrimuose Dienos socialinės globos centras	8	10	7	9	9
3.	Iš viso:	12	17	18	13	14

Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose senyvo amžiaus ir darbingo amžiaus neįgaliesiems asmenims teikiamas Telšių rajono senelių globos namų struktūriniame padalinyje – Gedrimų savarankiško gyvenimo namuose. Per 2019 m. paslaugos suteiktos 33 asmenims (2018 m. – 36), iš jų: 8 darbingo amžiaus neįgaliesiems asmenims ir 25 pensinio amžiaus asmenų. Metų pabaigoje Paslaugų laukė 17 asmenų.

Trumpalaikė ir ilgalaikė socialinė globa teikiama Telšių rajone esančiose Savivaldybės biudžetinėse įstaigose, taip pat paslaugos perkamos iš kitų subjektų. Socialinės globos paslaugų senyvo amžiaus ir asmenims su negalia / sunkia negalia tinklas Lietuvoje plėtojamas intensyviai, ypač privatus. Pasirašytos sutartys dėl trumpalaikės ir ilgalaikės socialinės globos suteikimo ir lėšų kompensavimo Telšių rajono gyventojams su Viliaus Gaigalaičio globos namais, VšĮ Adučiškio senelių namais, VšĮ globos namais „Gyvenimo viltis“, Senjorų socialinės globos namais, Labdaros ir paramos fondo Širvintų parapijos globos namais, VšĮ Skuodo globos namais, Asociacija „Pasitinkant senatvę“, VšĮ Antavilių pensionatu, VšĮ Beržėnų senjorų namais, VšĮ Muniškių globos namais, VšĮ Rietavo parapijos senelių globos namais, VšĮ „Senjorų Eldoradas“ globos namais, Žemaičių Kalvarijos Caritas skyriaus globos namais, VšĮ „Vilties erdvė“, VšĮ „Namučiai Jums“ ir kitomis globos įstaigomis. Asmenims su sunkia negalia teikiamos dienos, trumpalaikės, ilgalaikės socialinės globos paslaugos.

Trumpalaikės ir ilgalaikės socialinės globos gavėjų statistika ir finansavimo šaltiniai pateikiami žemiau (17 lentelė).

17 lentelė

Paslaugų gavėjų statistika 2017-2019 m.¹⁶

Rodikliai	Suteikta paslaugų (iš jų su sunkia negalia)			Paslaugų laukia	
	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2018 m. pabaigoje	2019 m. pabaigoje
Telšių rajono senelių globos namai	73 (28)	73 (9)	69 (31)	34	26

¹⁵ Šaltinis: Socialinės paramos ir rūpybos skyrius.

¹⁶ Šaltinis: Socialinės paramos ir rūpybos skyrius.

Rodikliai	Suteikta paslaugų (iš jų su sunkia negalia)			Paslaugų laukia	
	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2018 m. pabaigoje	2019 m. pabaigoje
VPSPC	52 (36)	56 (39)	49 (36)	—	—
Apgyvendinti kitų rajonų socialinės globos įstaigose	14 (13)	23 (22)	33 (28)	—	5
Iš viso	139 (77)	152 (70)	151 (95)	34	31

Būsto, gyvenamosios ir viešosios aplinkos pritaikymo programos įgyvendinimas. Vadovaujantis Būsto pritaikymo neįgaliesiems finansavimo 2019 metais tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2019 m. vasario 19 d. įsakymu Nr. A1-103, Telšių rajone 2019 m. būstas ir gyvenamoji aplinka pritaikyta 18 asmenų. Šešiolika neįgaliųjų buvo įrengti ir suremontuoti vonios kambariai, pritvirtinti turėklai, įrengtos nuovažos. Iš jų penkiems neįgaliesiems nupirkti laiptų kopikliai, o vienam neįgaliajam mobilus keltuvus Arnold 150 ir diržas su galvos atrama ir pozicionavimo rankinėmis, ir maudymosi diržas su galvos atrama ir paminkštinimais kojomis bei teleskopinis pandusas T200 dvi poras.

Siekiant stiprinti šeimų, auginančių vaikus su sunkia negalia, socialinį saugumą, Socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu buvo patvirtintas Šeimų socialinio saugumo stiprinimo pritaikant būstą ir gyvenamąją aplinką 2019 metais tvarkos aprašas. Keturiems vaikams su sunkia negalia buvo pritaikyta būstų, iš jų vienam vaikui su sunkia negalia buvo atliktas vonios kambario pritaikymas, o trys šeimos auginančius vaikus su sunkia negalia įsigijo sensorines priemones vaikui su sunkia negalia pagal pateiktą sąrašą.

Būsto pritaikymo eilėje įrašytų neįgaliųjų skaičius 16. Neįgaliesiems būsto pritaikymo reikia laukti vidutiniškai nuo prašymo pateikimo dienos iki pritaikymo darbų pabaigos 10 mėnesių.

Apibendrinimas:

- būtina plėtoti socialinių paslaugų institucijoje infrastruktūrą, nes poreikis nepatenkinamas ir vertinama tendencija, jog dalis asmenų išvyksta paslaugų gauti į kitas savivaldybes, tuo pačiu kasmet vidutiniškai panaudojant apie 200,0 tūkst. Eur (Savivaldybės biudžeto ir asmens lėšos);
- Telšių rajono senelių globos namuose siekiama, jog vietų skaičius būtų sumažintas iki 45 tam, kad būtų galima įrengti poilsio zonas, užimtumo patalpas, būtų tikslinga šioje įstaigoje organizuoti ir dienos užimtumo paslaugas;
- Siektina išgryninti apgyvendinimo paslaugų gavėjus Telšių rajono senelių globos namų struktūriniame padalinyje – Gedrimų savarankiško gyvenimo namuose;
- paslaugų poreikis didėja ir dėl to tikslinga svarstyti dėl bendruomeninių namelių / savarankiško gyvenimo namų kūrimo atskirose seniūnijose, kurių veikla rūpintųsi pati bendruomenė. Tai ne tik sumažintų savivaldybės finansinę naštą, bet ir skatintų bendruomenės pačioms spręsti savo bendruomenės gyventojų poreikius;
- būtina inicijuoti privačių senelių globos namų steigimo klausimą, kadangi šiuo metu ilgalaikės socialinės globos bei „atokvėpio“ paslaugų poreikis nepatenkinamas.

6.2.1.4. Suaugusių socialinės rizikos asmenys. Suaugusių socialinės rizikos asmenų apskaitoje Telšių rajone 2019 m. įrašyti 157 asmenys. Stebima tendencija, jog daugėja socialinės rizikos asmenų: 2016 m. – 115, 2017 m. – 130; 2018 m. – 152. Vidutiniškai per metus didėja apie 0,05 proc. nuo bendro gyventojų skaičiaus. Faktinis socialinės rizikos asmenų skaičius yra dar didesnis. Į apskaitą įtraukti tik tie asmenys, kurie patys kreipiasi dėl įvairių socialinių problemų

sprendimo, taip pat ir tie asmenys, dėl kurių buvo gauta informacija iš šeimos narių, bendruomenės ar kitų subjektų.

Darbas su socialinės rizikos asmenimis. Rizikos asmenys – tai darbingo amžiaus asmenys, socialiai atskirti dėl elgetavimo, valkatavimo, piktnaudžiavimo alkoholiu, narkotinėmis ir kitomis psichotropinėmis medžiagomis, patyrę smurtą artimoje aplinkoje ar grįžę iš laisvės atėmimo vietų, neturintys nuolatinės gyvenamosios vietos, iš dalies ar visiškai netekę gebėjimų savarankiškai rūpintis savo gyvenimu bei dalyvauti visuomeniniame gyvenime. Telšių rajone suaugusiems asmenims, patiriantiems socialinę riziką, organizuojamos ir teikiamos bendrosios bei specialiosios socialinės paslaugos: socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas, asmeninės higienos ir priežiūros paslaugos, nemokamas maitinimas, aprūpinimas būtiniausiais daiktais: drabužiais, avalyne ir kt. Šiems asmenims teikiamos apgyvendinimo ir laikino apnakvindinimo paslaugos Telšių nakvynės namuose ir Telšių krizių centre.

Asmeninės higienos ir priežiūros paslaugos teikiamos Telšių socialinių paslaugų centro dienos centruose ir Nakvynės namuose.

Maitinimo organizavimo paslauga aktualiausia rizikos grupėje esantiems asmenims, tačiau kreipiasi ir pensinio amžiaus asmenys, kurių pajamos neviršija 2 VRP. Maitinimo organizavimo paslauga teikiama darbo dienomis vieną kartą per parą Telšių vyskupijos Caritas valgykloje. Vienam asmeniui maitinti parai skiriama 0,50 Eur. Per 2019 m. išdalintos 7509 porcijos karšto maisto. 2020 m. sausio mėnesį parengtas Telšių rajono savivaldybės tarybos sprendimo projektas, kuriuo siūloma organizuoti maitinimo paslaugas asmenims, kurių pajamos neviršija 2,25 VRP, suteikiant galimybę asmenis maitinti ne tik sriuba, bet ir kitais patiekalais. Planuojama, jog 2020 m. maitinimo paslaugą gaus 60 asmenų ir bus išdalinti apie 8 000 porcijų maisto.

Maitinimo organizavimo paslauga teikiama tik Telšių miesto gyventojams, yra poreikis organizuoti paslaugas ir seniūnijose. Tačiau be bendruomenių pagalbos tai sunkiai įgyvendinama.

Asmenų, kuriems suteiktos paslaugos Telšių nakvynės namuose, statistika pateikta žemiau (18 lentelė)¹⁷.

18 lentelė

Paslaugų gavėjų Telšių nakvynės namuose statistika 2017-2019 m.

Rodikliai	Asmenų skaičius, kuriems buvo suteiktos paslaugos Telšių nakvynės namuose		
	2017 m.	2018 m.	2019 m.
Laikino apnakvindinimo paslaugos	35	35	34
Apgyvendinimo paslaugos	34	34	35
Viso unikalų asmenų, kuriems buvo suteiktos paslaugos	69	69	69

Apibendrinimas:

Telšių rajono savivaldybės taryba 2016 m. rugpjūčio 25 d. sprendimu Nr. T1-294 patvirtino Socialinės rizikos asmenų 2016-2021 metų integracijos ir socialinės pagalbos programą, kurioje numatyta įgyvendinti eilę priemonių kuriant vientisą paslaugų sistemą šios socialinės grupės asmenims. Tačiau tam, kad būtų įgyvendintos programos priemonės, būtina įgalinti Telšių rajono seniūnijų socialinio darbo organizatorius, kurie turėtų įvertinti socialinės rizikos asmenų problemas ir padėti organizuoti socialines paslaugas, toje bendruomenėje, kurioje asmuo gyvena ir NVO. Taip pat nėra skiriami asignavimai Savivaldybės biudžete šiai programai įgyvendinti.

Socialinių paslaugų poreikio tenkinimo galimybės palyginus su socialinių paslaugų išvystymo normatyvais pateikiamas 19 lentelėje.

¹⁷ Šaltinis: Socialinės paramos ir rūpybos skyrius.

Socialinių paslaugų teikimo galimybių teikti socialines paslaugas Telšių rajone palyginimas su socialinių paslaugų išvystymo normatyvais¹⁸

	Socialinių paslaugų rūšys pagal žmonių socialines grupes	Normatyvas: 10 000 gyventojų tenka		10 000 Telšių rajono gyventojų tenka		Nuokrypis +/-	Priežastys
		vieta ¹⁹	gavėjų	vieta ²⁰	gavėjų		
1.	Senyvo amžiaus asmenys ir jų šeimos						
1.1.	Pagalba į namus	x	40	x	51,4	+10,4	Pagalbos į namus paslaugos suteiktos didesniai gavėjų skaičiui nei nustatytas normatyvas, kadangi Telšių rajone šių paslaugų poreikis didesnis.
1.2.	Dienos socialinė globa / integrali pagalba į namus	x	7	x	18,73	+11,7	Dienos socialinė globos / integralios pagalbos į namus poreikis didesnis nei normatyvas, tai lemia didėjantis vienišų vyresnio amžiaus asmenų skaičius.
1.3.	Dienos socialinė globa ir socialinė priežiūra įstaigoje (socialinių paslaugų centre, dienos centre, šeimos paramos centre, paramos šeimai tarnyboje, krizių centre ir kt.)	x	60 (kartu su 2.3 papunkt. nurodytais gavėjais)	x	13,16	-46,8	Sukurta socialinių paslaugų infrastruktūra neišnaudojama, kadangi ši socialinė grupė labiau nori paslaugų namuose.
1.4.	Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose	2	x	6,83	x	+4,83	Mažėjant gyventojų skaičiui, mažėja ir nuokrypis, tačiau jis viršija normatyvą 2,4 karto.
1.5.	Trumpalaikė socialinė globa	1,2	x	1,27	x	+0,07	Senstančioje visuomenėje didėja socialinės globos paslaugų poreikis, paslaugos perkamos kitose rajonuose, pradėta teikti atokvėpio paslauga, tačiau dėl vietų didelio poreikio ilgalaikiai socialinei globai nesuteiktos trumpalaikės socialinės globos paslaugos Telšių rajono senelių globos namuose.
1.6.	Ilgalaikė socialinė globa	20	x	34,16	x	+14,1	Į vietų skaičių įskaičiuota visiems Telšių rajono gyventojams finansuojamos vietos Lietuvoje. Rajone vietų stoką įrodo ir laukiančiųjų eilė ilgalaikiai socialinei globai Telšių rajono

¹⁸ Šaltinis: Socialinės paramos ir rūpybos skyrius.

¹⁹ Stacionariose socialinės globos paslaugų įstaigose ir savarankiško gyvenimo namuose – planinis vietų skaičius, nestacionariose socialinės globos įstaigose – maksimalus lankytojų skaičius per dieną.

²⁰ Dienos socialinės globos namuose, pagalbos į namus gavėjų skaičius ir socialinių paslaugų gavėjų skaičius įstaigose, kurios teikia socialinę priežiūrą ir bendrąsias socialines paslaugas.

							senelių globos namuose.
2.	Suaugę asmenys su negalia ir jų šeimos						
2.1.	Pagalba į namus, socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas asmens (šeimos) namuose	x	10	x	4,30	-5,70	Nuokrypis mažesnis nei praėjusiais metais, tačiau vis tiek mažesnis nei normatyvas, nes didėja paslaugų poreikis senyvo amžiaus asmenims.
2.2.	Dienos socialinė globa / integrali pagalba į namus	x	4	x	1,77	-2,23	
2.3.	Dienos socialinė globa ir socialinė priežiūra įstaigoje (socialinių paslaugų centre, dienos centre, šeimos paramos centre, paramos šeimai tarnyboje, krizių centre ir kt.)	x	60 (kartu su 2.3 papunkt. nurodytais gavėjais)	x	13,16	-46,8	Sukurta socialinių paslaugų infrastruktūra neišnaudojama, kadangi ši socialinė grupė labiau nori paslaugų namuose.
2.4.	Trumpalaikė socialinė globa	1,5	x	5,82	x	+4,32	Šias paslaugas intensyviai teikia valstybiniai globos namai, ją renkasi dažnas klientas kaip alternatyvią siekiant ilgalaikės socialinės globos, kurios reikia laukti.
2.5.	Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose	4	x	2,02	x	-1,98	Vietų skaičius padidėjo lyginant su 2018 m., tačiau nesiekia nustatyto normatyvo, kadangi šios paslaugos pagal faktą dažniau skiriamos senyvo amžiaus asmenims.
2.6.	Ilgalaikė socialinė globa:						
2.6.1.	grupinio gyvenimo namuose	2	x	2,53	x	+0,53	2020 m. kovo mėn. paslaugas grupinio gyvenimo namuose pradėjo teikti privatus paslaugų teikėjas, įsteigta 10 vietų, šiuo metu gyventojų skaičius – 3.
2.6.2.	socialinės globos namuose	7	x	10,88	x	+3,88	Vietų skaičius padidėjo, kadangi didesnam neįgalių asmenų skaičiui finansuojamos paslaugos valstybiniuose socialinės globos namuose..
3.	Šeimos ir vaikai						
3.1.	Šeimos socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas jos namuose	x	43	x	60,48	+17,48	2018-2019 m., keičiantis teisės aktams, šių paslaugų poreikis pastebimai didėjo.
3.2.	Socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas socialinės priežiūros centre (dienos centre, socialinių paslaugų centre, vaikų dienos centre, paramos šeimai centre ir kt.):						
3.2.1.	vaikų	x	30	x	124,76	+94,76	Plėtojama vaikų dienos centrų infrastruktūra iš esmės pakeitė šį rodiklį ir palyginant nuo praėjusių

							metų nuokrypis viršijo lūkesčius (praėjusių metų skirtumas yra 81,58)
3.2.2.	šeimų	x	26	x	12,65	+35,43	Plėtojama vaikų dienos centrų infrastruktūra iš esmės pakeitė šį rodiklį ir palyginant nuo praėjusių metų nuokrypis viršijo lūkesčius (praėjusių metų skirtumas yra 48,78)
3.3.	Šeimos apgyvendinimas laikino gyvenimo namuose (įstaigoje motinoms ir vaikams, krizių centre ir kt.), savarankiško gyvenimo namuose	3,5 (kartu su 4.2 pap. nurodytais gavėjais)	x	11,64	x	+8,14	2019 m. padidintas vietų skaičius pagal poreikį Laikino apgyvendinimo įstaigoje motinoms ir vaikams.
3.4.	Pagalba globėjui (rūpintojui), įvaikintojui	x	4,5	x	19,74	+15,23	Pasikeitė teisinis reglamentavimas. Suteiktos konsultavimo paslaugos visiems globėjams.
3.5.	Dienos socialinė globa / integrali pagalba į namus ir pagalba į namus vaikui su negalia (jo šeimai)	x	1	x	0,51	-0,49	Pagal poreikį šios paslaugos teikiamos tik 2 asmenims Telšių rajone
3.6.	Dienos socialinė globa ir socialinė priežiūra įstaigoje (socialinių paslaugų centre, dienos centre, šeimos paramos centre, paramos šeimai tarnyboje ir kt.) vaikui su negalia	11	x	1	x	-10	Organizuojamos specialaus ugdymo paslaugos Telšių naujamiesčio mokykloje, integruojami vaikai su fizine negalia Telšių „Ateities“ progimnazijoje. Telšių socialinių paslaugų centras nėra pasirėngęs teikti atokvėpio paslaugų šeimoms, auginančioms vaikus su fizine negalia. Paslaugų poreikis vaikams su negalia yra.
3.7.	Trumpalaikė socialinė globa vaikui su negalia	2	x	0	x	-2	
3.8.	Ilgalaikė socialinė globa vaikui su negalia:						
3.8.1.	grupinio gyvenimo namuose	0,3	x	0	x	-0,3	
3.8.2.	socialinės globos namuose	0,2	x	3,04	x	+2,84	Paslaugos teikiamos 12 Telšių rajono gyventojams, globojamas Telšių vaikų globos namuose bei kituose valstybiniuose vaikų globos namuose.
3.9.	Ilgalaikė (trumpalaikė) socialinė globa likusiam be tėvų globos vaikui:						
3.9.1.	šeimynoje	2	x	0	x	-2	Telšių rajone nėra šeimynų, iki šiol buvusios šeimynų skatinimo programos nebuvo efektyvios.
3.9.2.	bendruomeniniuose vaikų globos namuose	4	x	4,05	x	+0,05	Paslaugos finansuojamos VŠĮ „Kurkime vaikams rytojų“.
3.9.3.	vaikų socialinės globos namuose	2	x	4,05	x	+2,05	Telšių vaikų globos namų pertvarkos procesas pradėtas, mažinamas vietų skaičius, taip pat planuojama įstaigą

							pertvarkyti į bendruomeninius vaikų globos namus.
3.10	Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose be tėvų globos likusiems jaunuoliams, paliekantiems institucinę globą	0,2	x	0	x	-0,2	Paslaugos planuojamos įgyvendinus vaikų globos namų pertvarką.
4.	Socialinės rizikos suaugę asmenys						
4.1.	Socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas asmens namuose, socialinės priežiūros centruose (dienos centre, socialinių paslaugų centre, krizių centre, paramos šeimai centre ir kt.)	x	35	x	0	-35	Paslaugų poreikis aktualus, tačiau paslaugos teikiamos tik Telšių nakvynės namuose. Neskiriamas finansavimas Tarybos sprendimu patvirtintai tvarkai įgyvendinti.
4.2.	Asmens apgyvendinimas laikino gyvenimo namuose (įstaigoje motinoms ir vaikams, krizių centre ir kt.), savarankiško gyvenimo namuose	3,5 (kartu su 3.3 papunkt. nurodytais gavėjais)	x	11,64	x	+8,14	2019 m. padidintas vietų skaičius pagal poreikį Laikino apgyvendinimo įstaigoje motinoms ir vaikams.
4.3.	Apgyvendinimas nakvynės namuose ir laikino apnakvindinimo vietose	5,5	x	4,04	x	-1,45	Stokojama laikino apnakvindinimo vietų su atskiru higienos kambariu.
4.4.	Trumpalaikė socialinė globa psichologinės bei socialinės rehabilitacijos įstaigoje	4	x	1	x	-3	Paslaugos Telšių rajone neteikiamos, paslaugų gavėjai siunčiami į kitus rajonus.

Socialinių paslaugų išvystymo apibendrinimas:

senyvo amžiaus asmenų ir jų šeimos nariai:

– poreikis socialinėms paslaugoms, teikiamoms asmenų namuose, pilnai nepatenkinamas dėl žmoniškųjų resursų trūkumo, o alternatyvių paslaugų teikėjų nėra, nesudaroma konkurencija, nesuteikiamos pasirinkimo galimybės. Vienintelis pagalbos namuose ar dienos socialinės globos paslaugų namuose teikėjas – Telšių socialinių paslaugų centras;

– neišnaudojama sukurta dienos centrų paslaugų infrastruktūra;

– gyvenimo savarankiško gyvenimo namuose paslaugų infrastruktūra išvystyta, paslaugos poreikis didėja dėl to, jog pensinio amžiaus asmenys dėl gebėjimų stokos ar kitų priežasčių yra praradę būstus arba jų neišgali nuomotis;

– trumpalaikės bei ilgalaikės socialinės globos poreikis Telšių rajone didesnis nei numatyta normatyvuose, tai sąlygoja vis didėjantis demografinės senatvės koeficientas bei pensinio amžiaus asmenų skaičius;

suaugę asmenys su negalia ir jų šeimos:

– poreikis socialinėms paslaugoms, teikiamoms asmenų namuose bei dienos centruose, mažesnis nei numatyta normatyvuose, todėl būtina skatinti asmenis naudotis sukurta paslaugų infrastruktūra;

– trumpalaikės bei ilgalaikės socialinės globos poreikis socialinės globos namuose didesnis negu nustatytas normatyvas;

- pasiektas rodiklis dėl ilgalaikės socialinės globos skyrimo grupinio gyvenimo namuose, kadangi paslaugas pradėjo teikti VŠĮ „Gyvenk kartu“;
- apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose paslaugų poreikis šiai socialinei grupei jau nepatenkinamas, kadangi ši paslauga tampa aktuali ir pensinio amžiaus asmenims, kurie yra praradę būstus arba jų neišgali nuomotis;
- nevystoma socialinių paslaugų infrastruktūra vaikams su proto ir psichikos negalia; šėimos ir vaikai:
- 2018 m. pradėta taikyti atvejo vadyba, sprendžiant šeimų patiriančių socialinę riziką Problemas, todėl ir 2019 m. suteiktų paslaugų skaičius viršija normatyvus;
- dienos centrų infrastruktūra vaikams vystoma intensyviai, todėl rodikliai viršija normatyvus;
- pagalbos globėjui (rūpintojui), įvaikintojui paslaugas pradėjo teikti Telšių socialinių paslaugų centro Globos centras, paslaugų teikimas išvystytas pakankamai;
- neteikiamos socialinės paslaugos (dienos, trumpalaikė socialinė globa) vaikams su negalia, nes organizuojamas specialus ugdymas Naujamiesčio specialiojoje mokykloje;
- ilgalaikės socialinės globos paslaugos skiriamos ne tik valstybiniuose globos namuose, vaikų globos namuose, bet ir bendruomenines socialines globos paslaugas teikiančioje VŠĮ „Kurkime vaikams rytojų“;
- būtina pradėti teikti apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose paslaugas be tėvų globos likusiems jaunuoliams, paliekantiems institucinę globą – palydimąją globą. socialinės rizikos suaugę asmenys:
- neteikiamas socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas asmens namuose, šios paslaugos organizuojamos Telšių socialinių paslaugų centro Nakvynės namuose;
- neteikiama trumpalaikė socialinė globa psichologinės bei socialinės reabilitacijos įstaigoje Telšių rajone;
- neįgyvendinama Socialinės rizikos asmenų 2016-2021 metų integracijos ir socialinės pagalbos programa.

7. Socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų skaičius savivaldybėje²¹

Eil. Nr.	Įstaig	Darbuotojų skaičius											
		Iš viso				Socialinių darbuotojų skaičius, proc. nuo visų darbuotojų				Socialinių darbuotojų padėjėjų skaičius, proc. nuo visų darbuotojų			
		2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020
1.	Savivaldybės biudžetinėse socialinių paslaugų įstaigose, iš jų:	235,25	229,27	225,75	244,0	28,5	31,0	30,4	29,35	39,0	38,2	37,2	35,5
1.1.	Telšių socialinių paslaugų centras	84,5	93,27	96,5	100,5	39,1	44,0	42,0	44,4	47,3	40,8	38,7	40,4
1.2.	Telšių rajono senelių globos namai	47,5	47,5	47,5	47,5	10,5	10,5	10,5	12,6	33,7	33,7	33,7	35,8
1.3.	Telšių centras „Viltis“	37,0	44,5	44,5	44,5	10,8	15,7	15,7	15,7	50	48,0	48,0	51,7
1.4.	Telšių vaikų globos namai	56,75	34,5	27,75	20,0	26,4	23,2	21,6	25,0	30	34,8	32,4	30,0
2.	Savivaldybės administracijoje (seniūnijose)	9,5	9,5	9,5	9,0	x	x	x	x	x	x	x	x
3.	Viešosiose įstaigose	2	14	14	16,0	100	57,2	57,2	56,3	—	42,9	42,9	43,8
4.	Sveikatos ir gydymosi įstaigose	6,0	6,0	6,0	6,0	x	x	x	x	x	x	x	x
5.	Iš viso:	243,25	249,27	245,75	250,25	x	x	x	x	x	x	x	x

²¹ Šaltinis: Socialinės paramos ir rūpybos skyrius.

21 lentelė

Etatų skaičiaus, išlaikomas iš atskirų šaltinių, statistika²²

Eil. Nr.	Įstaigos	Savivaldybės biudžeto lėšų, proc.				Valstybės biudžeto tikslinės dotacijos, proc.				Įstaigos pajamų, proc.				ES, proc.			
		2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020
1.	Savivaldybės biudžetinėse socialinių paslaugų įstaigose, iš jų:	75,5	73,9	74,5	64,7	13,0	18,5	18,8	17,7	10,0	10,3	10,5	7,1	3,0	2,07	2,09	2,73
1.1.	Telšių socialinių paslaugų centras	61,5	62,4	63,6	59,1	29,2	29,0	28,2	28,6	—	4,0	—	2,0	9,4	8,4	8,0	10,0
1.2.	Telšių rajono senelių globos namai	57,5	57,5	57,5	57,5	9,5	9,5	9,5	10,5	33,0	33,0	30,	32,0	—	—	—	—
1.3.	Telšių centras „Viltis“	100,0	84,37	80,9	84,3	—	15,7	19,1	15,7	—	—	—	—	—	—	—	—
1.4.	Telšių vaikų globos namai	91,2	87,0	91,72	96,7	8,8	13,0	8,3	0,66	—	—	—	—	—	—	—	—
2.	Savivaldybės administracijoje (seniūnijose)	100,0	100,0	100,0	80,56	—	—	—	19,44	—	—	—	—	—	—	—	—

22 lentelė

Palyginamoji etatų ir darbo užmokesčio statistika²³

Rodikliai	Mokos fondo tenka vid.1et., tūkst. Eur per metus		Bendro mokos fondo dalis, proc.		Darbuotojų et. dalis tenka, proc.	
	2019 m.	2020 m.	2019 m.	2020 m.	2019 m.	2020 m.
Telšių socialinių paslaugų centras	11,41	12,49	46,58	51,63	43,27	41,19
Telšių rajono senelių globos namai	10,14	10,53	20,38	20,58	21,30	19,47
Telšių rajono vaikų globos namai	10,98	13,28	16,03	10,93	15,47	8,2
Telšių centras „Viltis“	9,03	9,22	17,00	16,87	19,96	18,24
Bendra statistika	10,60	9,97	100 %	100 %	100 %	100 %

²² Šaltinis: Socialinės paramos ir rūpybos skyrius.

²³ Šaltinis: Socialinės paramos ir rūpybos skyrius.

8. Ankstesnių metų socialinių paslaugų plano įgyvendinimo rezultatų trumpa apžvalga

Socialinių paslaugų 2019 m. plano projekto priemonių plane buvo iškelti 5 tikslai.

Nustatytas pirmas tikslas – plėtoti kompleksiskai teikiamų paslaugų teikimą šeimai ir vaikams. Tikslui pasiekti 3 uždaviniai, kuriems įgyvendinti nustatyta 11 priemonių, visos jos įgyvendintos, viena jų – iš dalies. Nebuvo parengta ir patvirtinta Šeimų finansavimo bei neparengta palydimosios globos teikimo ir apmokėjimo tvarkos. Nenupirkti namai ir nepradėti remonto darbai įgyvendinant projektą „Institucinės globos pertvarka Telšių rajone“. Kompleksines paslaugas šeimai gavo 708 paslaugų gavėjai (planuota reikšmė – 450), finansavimas skirtas 10 vaikų dienos centrų (planuota – 9), priimtas darbuotojas vaiko teisių apsaugos perduotoms funkcijoms įgyvendinti, parengtas atvejo vadybos aprašas, viršytas socialinių įgūdžių ir palaikymo paslaugų gavėjų bei kitų suplanuotų socialinių paslaugų skaičius.

Antrame tikslu – užtikrinti socialinių paslaugų teikimą asmenims su proto ir psichikos negalia bei jų šeimos nariams – iškeltas 1 uždavinys (plėtoti socialines paslaugas asmenims su proto ir psichikos negalia bei jų šeimos nariams) ir numatytos 4 priemonės. Iš jų įgyvendinta tik viena – pradėtas paslaugų pirkimas grupinio gyvenimo namuose. Neįgyvendintos priemonės, susijusios su Telšių centro „Viltis“ pastato remontu bei paslaugų teikimu vaikams. Akcentuotina, kad Telšių centras „Viltis“ tapo partneriu įgyvendinant Dūseikių socialinės globos namų pertvarkos projektą, todėl galimybės skirti patalpas vaikų dienos centro veikloms neliko dėl techninių kliūčių (patalpų ribotumo).

Trečiame tikslu – stiprinti socialinį darbą su socialinę atskirtį patiriančiais asmenimis – iškelti 2 uždaviniai, kuriems pasiekti numatytos 6 priemonės. Trys priemonės neįgyvendintos dėl to, jog neskirta asignavimų Savivaldybės biudžete ir dėl žmogiškųjų resursų stokos, tačiau poreikis atlikti kapitalinį remontą Telšių nakvynės namuose išlieka, taip pat siektinas tikslas – paslaugų pirkimas iš bendruomenės. Projektas „Savarankiško gyvenimo namų steigimas Telšių mieste“ pakeistas kitu, orientuojant paslaugas kitoms socialinėms grupėms.

Ketvirtame tikslu – užtikrinti socialinių paslaugų teikimą senyvo amžiaus asmenims, vaikams ir suaugusiems asmenims su fizine negalia – iškelti 4 uždaviniai ir 12 priemonių. Visos priemonės įgyvendintos, viena dalinai. Neparengta socialinės priežiūros paslaugų namuose pirkimo tvarka. Taip pat veiklos 2019 m. pabaigoje dar nepradėjo alternatyvūs socialinių paslaugų teikėjai, nepradėti mokėti pagalbos pinigai.

Penktame tikslu – didinti socialinių paslaugų prieinamumą ir socialinių darbuotojų profesinius gebėjimus - iškelti 2 uždaviniai ir 2 priemonės. Viena priemonė įgyvendinta pilna apimtimi, kita – iš dalies. Kvalifikacijos mokymuose dalyvavo 10 darbuotojų, tačiau neparengtas priemonių planas 2019-2021 metams, tačiau informacija apie profesinių gebėjimų didinimo poreikį surinkta ir apibendrinta.

III. UŽDAVINIAI IR PRIEMONIŲ PLANAS

9. Prioritetinės socialinių paslaugų plėtros kryptys

Prioritetinės žmonių socialinės grupės:

- šeimos ir vaikai;
- globėjai (rūpintojai);
- asmenys su proto ir psichikos negalia;
- socialinės rizikos asmenys;
- asmenys su fizine negalia.
- senyvo amžiaus asmenys.

Prioritetinės paslaugų rūšys:

- atokvėpio paslaugų organizavimas;

- dienos socialinės globos paslaugų plėtra;
- trumpalaikės socialinės globos plėtra;
- bendrųjų socialinių paslaugų plėtra;
- socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo stiprinimas;
- pagalbos paslaugų globėjams (rūpintojams) ir įvaikintojams stiprinimas;

Prioritetinės paslaugų teikimo vietos:

- šeimoje;
- bendruomenėje;
- nestacionarių paslaugų įstaigoje (dienos centruose);
- bendruomeniniuose namuose;
- stacionarių paslaugų įstaigose (esamose struktūrose).

10. Priemonių planas 2020 metams
 Priemonių planas parengtas pagal prioritetines žmonių socialines grupes.

22 lentelė

Uždaviniai	Priemonės	Lėšos, finansavimo šaltiniai, tūkst. Eur	Atsakingi vykdytojai	Laukiamas rezultatas
1. tikslas. Plėtoti kompleksiskai teikiamų paslaugų teikimą šeimai ir vaikams				
Vykdyti socialinių paslaugų infrastruktūros plėtrą bei užtikrinti pagalbos organizavimą šeimai ir vaikams	Organizuoti kompleksinės pagalbos teikimą šeimai ir vaikams.	401,5 (ES 2018-2021 m.)	Socialinės paramos ir rūpybos skyrius, Telšių socialinių paslaugų centras, Telšių mamų klubas, Telšių moterų bendrija „Akvalina“, Maltos ordino pagalbos tarnyba	Bus suteiktos šios paslaugos: 1. paslaugų teikimo koordinavimas užtikrinant „vieno langelio“ principą Bendruomeniniuose šeimos namuose Telšių socialinių paslaugų centro Telšių dienos centre; 2. pozityvios tėvystės mokymai; 3. psichosocialinė pagalba; 4. šeimos įgūdžių ugdymas ir sociokultūrinės paslaugos; 5. vaikų priežiūros paslaugos. 2018-2020 m. kompleksines paslaugas šeimai gaus 1000 asmenų.
	Vykdyti vaikų dienos centrų veiklos plėtrą.	46,0 (SB); 159,0 (VB)	Socialinės paramos ir rūpybos skyrius, Telšių socialinių paslaugų centras, NVO, bendruomenės	Paskelbtas vaikų dienos centrų veiklos projektų konkursas. Skiriama SB lėšų 10 bendruomeniniams / NVO vaikų dienos centrams. Veikiančiuose dienos centruose suteikta paslaugų iki 300 vaikų ir iki 50 šeimų.
Stiprinti darbą su socialinių problemų turinčiomis šeimomis	Užtikrinti socialinių paslaugų teikimą ir atvejo vadybos taikymą šeimose, auginančiose vaikus ir turinčiose socialinių problemų.	369,0 (SB(VB))	Socialinės paramos ir rūpybos skyrius, Telšių socialinių paslaugų centras	Suteiktos socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos šeimoms jų namuose, dienos centruose. Numatomas paslaugų gavėjų – 450, šeimų skaičius – 170 . Suorganizuota atvejo vadybos posėdžiai 170 šeimų.
	Organizuoti ir teikti apgyvendinimo paslaugas šeimoms, turinčioms socialinių problemų, Laikinuose šeimos namuose.	SB	Socialinės paramos ir rūpybos skyrius, Telšių socialinių paslaugų centras	Apgyvendinta 15 šeimų, patiriančių krizę, kuriose auga 35 vaikai Laikinuose šeimos namuose.
Įgyvendinti tėvų globos netekusių vaikų socialinės globos bendruomenėje priemonės	Organizuoti Globos centro veiklą.	156,03 (ES, 2018-2020 m.);	Socialinės paramos ir rūpybos skyrius, Telšių socialinių paslaugų centro Globos centras	Įgyvendinamas Globos centro veiklos finansavimo projektas. Skiriamos socialinės priežiūros pagalbos globėjams, rūpintojams ir įvaikintojams paslaugos 70 globėjų šeimų.

		19,00 (VB);	Organizacija, atrinkta viešųjų pirkimų būdu	Fizinių asmenų, norinčių tapti globėjais, budinčiais globotojais, įtėviais (įvaikintojais), globėjais giminaičiais, šeimynų steigėjais, paieška, mokymų organizavimas ir viešinimas. Parengta iki 10 globėjų (rūpintojų) šeimų.
	Organizuoti vaikų laikinojo apgyvendinimo ar laikinąją globą (rūpybą) tėvų globos netekusiems vaikams budinčių globotojų ir globėjų šeimose.	70,00 (SB)	Socialinės paramos ir rūpybos skyrius, Telšių socialinių paslaugų centro Globos centras	Organizuojamas tėvų globos netekusių vaikų apgyvendinimas 3 budinčių globotojų šeimose. Sudaryta galimybė vienu metu budinčių globotojų šeimose apgyvendinti iki 12 tėvų globos netekusių vaikų, išskyrus atvejus, kai paimama daugiau vaikų iš vienos šeimos.
		51,00 (SB)		Tėvų globos netekusių vaikų (iki 20) globos organizavimas budinčių globotojų šeimoje
	Organizuoti ir stiprinti globą (rūpybą) be tėvų globos (rūpybos) likusiems vaikams globėjų šeimose.	151,39 (VB) 150,00 (SB)	Socialinės paramos ir rūpybos skyrius, Telšių socialinių paslaugų centro Globos centras, Bendruomeniniai vaikų globos namai	Organizuojama 3 ir daugiau vaikų globa 8 šeimų, kuriose globojami iki 30 vaikų.
		10,00 (SB)		Mokami pagalbos pinigai iki 15 šeimų už globojamus vaikus, kuriems sueina 18 metų ir jie mokosi bendrojo lavinimo mokykloje.
		16,80 (VB) 22,40 (SB)		Parengta ir patvirtinta Šeimynų finansavimo tvarka.
	Bandomasis palydimosios globos organizavimas	4,0 (ES)	Socialinės paramos ir rūpybos skyrius, Telšių vaikų globos namai	Bandomasis palydimosios globos organizavimas finansuojant būsto nuomą 4 jaunuoliams po institucinės socialinės globos.
	Skatinti socialinę globą bendruomeniniuose globos namuose	180,00 (SB); 28,00 (VB)	Socialinės paramos ir rūpybos skyrius, Telšių socialinių paslaugų centro Globos centras	Finansuojama socialinė globa privačiuose bendruomeniniuose namuose. Globojama iki 16 tėvų globos netekusių vaikų.
	Organizuoti tėvų globos netekusių vaikų socialinę globą bendruomeniniuose globos namuose	263,30 (ES, 2018-2020 m.);	Socialinės paramos ir rūpybos skyrius, Telšių vaikų globos namai	Parengtas, pateiktas ir pradėtas įgyvendinti ES projektas „Institucinės globos pertvarka Telšių rajone“; nupirkti 2 namai, kuriuose planuojama apgyvendinti iki 16 vaikų. Pradėtas kapitalinis remontas Varnių Šv. Apaštalo Petro ir Pauliaus parapijos vaikų dienos centre „Valančiaus pastogė“.
2. tikslas. Užtikrinti socialinių paslaugų teikimą asmenims su proto ir psichikos negalia bei jų šeimoms nariams				
Plėtoti socialines paslaugas	Organizuoti socialines paslaugas	200,1 (SB),	Socialinės paramos ir rūpybos	Numatomas paslaugų gavėjų skaičius 10

asmenims su proto ir psichikos negalia bei jų šeimos nariams	mokyklinio amžiaus vaikams su negalia jų mokymosi atostogų laike	(VB), asmens lėšos	skyrius, Telšių Naujamiesčio mokykla	vaikų su negalia.
	Organizuoti socialinę globą institucijoje, prioritetą skiriant bendruomenėms socialinėms paslaugoms		Socialinės paramos ir rūpybos skyrius, Telšių centras „Viltis“,	Teikiama trumpalaikė socialinė globa institucijoje iki 5 parų per savaitę iki 20 asmenų planuojama suteikti Telšių centre „Viltis“. Dienos socialinė globa institucijoje teikiama iki 40 asmenų.
			Socialinės paramos ir rūpybos skyrius, NVO	VšĮ „Gyvenk kartu“ trumpalaikės socialinės globos paslaugas planuojama suteikti iki 4 asmenų, „atokvėpio paslaugas“ – 1 asmeniui ir 2 asmenims ilgalaikės socialinės globos paslaugas.
			Valstybiniai socialinės globos namai	Paslaugos finansuojamos 70 paslaugų gavėjų valstybiniuose globos namuose.
	Plėtoti socialinių paslaugų asmenims su proto psichikos negalia teikėjų infrastruktūrą bei paslaugų įvairovę,	–	Socialinės paramos ir rūpybos skyrius, Strateginio planavimo ir investicijų skyrius, Statybos ir urbanistikos skyrius, Telšių centras „Viltis“, NVO	Igyvendinti Dūseikių socialinės globos namų pertvarkos projektą, parengti paraišką.
		VB	Žemaitijos psichinę negalią turinčių žmonių klubas "Telšių atjauta" ir Telšių sutrikusios psichikos žmonių globos bendrija	Igyvendinant Neįgaliųjų reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2019 m. projektą „Nuo globos link galimybių: bendruomeninių paslaugų plėtra“ testuojamos apsaugoto būsto paslaugos, įdarbinimo su pagalba paslauga, pagalba priimant sprendimus bei socialinių dirbtuvių veikla Telšių rajone.
	Užtikrinti neveiksnių asmenų psichinės sveikatos stebėseną bei vykdyti jų globėjų ir rūpintojų veiklos kontrolę	1,40 (VB)	Socialinės paramos ir rūpybos skyrius	Peržiūrėti teismo sprendimu tam tikrose srityse pripažintų neveiksnių asmenų (180) psichinės sveikatos būklės pokyčiai per 1 metus
Socialinės paramos ir rūpybos skyrius			Suorganizuoti globėjų ir rūpintojų veiklos patikrinimai dėl 230 neįgalių asmenų.	
3 tikslas. Stiprinti socialinį darbą su socialinę atskirtį patiriančiais asmenimis				
Stiprinti socialinį darbą su socialinę riziką patiriančiais asmenimis, įgyvendinant Socialinės rizikos asmenų 2016-2021 metų integracijos ir socialinės pagalbos	Vykdyti socialinės rizikos asmenų apskaitą ir informacinę / prevencinę veiklą bei organizuoti paslaugų teikimą	SB, kitos lėšos	Socialinės paramos ir rūpybos skyrius, Telšių socialinių paslaugų centras, NVO	Vedama socialinės rizikos asmenų apskaita, pinigine socialinė parama socialinės rizikos asmenims skiriama derinant pinigine ir nepinigine formas. Pagal galimybes taikytos kitos socialinės reklamos priemonės priklausomybės ligų prevencijai įgyvendinti.

programos priemonių planą	Užtikrinti būtiniausių socialinių paslaugų teikimą socialinės rizikos asmenims	10,0 (SB); asmens lėšos, kitos lėšos	Telšių socialinių paslaugų centras	Suteikta laikino apnakvindinimo paslaugų 30 asmenų, apgyvendinimo nakvynės namuose – 35.
	Gerinti paslaugų teikimą Telšių nakvynės namuose	(SB)	Socialinės paramos ir rūpybos skyrius, Telšių socialinių paslaugų centro Nakvynės namai, Statybos ir urbanistikos skyrius	Ieškoti finansinių galimybių atlikti Nakvynės namų kapitalinį remontą, kad būtų galima padidinti iki 6 laikino apnakvindinimo vietų.
Stiprinti socialinį darbą su socialinę atskirtį patiriančiais asmenimis	Igyvendinti psichologinės ir intensyvios krizių įveikimo pagalbos teikimą	20,0 (SB, kitos lėšos)	Socialinės paramos ir rūpybos skyrius, Telšių krizių centras	Psichologinės (iki 20 val. per metus vienam asmeniui) ir intensyvios krizių įveikimo pagalbos (iki 15 val. asm.) paslaugos suteiktos iki 120 asmenų.
	Plėtoti socialinių paslaugų įvairovę užmezgant ryšius su socialinės reabilitacijos paslaugas teikiančiomis organizacijomis		Socialinės paramos ir rūpybos skyrius, socialinės reabilitacijos paslaugas teikiančios organizacijos	Užmegzti ryšiai su dviem socialinės reabilitacijos paslaugas teikiančiomis organizacijomis.
	Organizuoti bendrųjų socialinių paslaugų teikimą įtraukiant NVO	SB, kitos lėšos	Socialinės paramos ir rūpybos skyrius, NVO	Nemokamo maitinimo Caritas valgykloje – 65 asmenims, asmeninės higienos paslaugos – 60.
		4,00 (SB) 4,00 (VB)	Socialinės paramos ir rūpybos skyrius, Telšių socialinių paslaugų centras	Paramos maisto paketais ir higienos prekėmis teikimas Telšių rajono gyventojams teikimas iš Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondo lėšų. Planuojamas gavėjų skaičius – 3400.
	4 tikslas. Užtikrinti socialinių paslaugų teikimą senyvo amžiaus asmenims, vaikams ir suaugusiems asmenims su fizine negalia			
Plėtoti socialines paslaugas senyvo amžiaus ir neįgaliems asmenims	Plėtoti bendrųjų socialinių paslaugų teikėjų tinklą, didinti paslaugų įvairovę bei paslaugų suteikimą atokiose vietose gyvenantiems asmenims	SB, asmens lėšos, kitos lėšos	Socialinės paramos ir rūpybos skyrius, NVO	Parengtas transporto organizavimo paslaugų pirkimo tvarkos aprašas.
		VB	Socialinės paramos ir rūpybos skyrius, Telšių socialinių paslaugų centras	Parengta pagalbos pinigų mokėjimo tvarka.
				Suteiktos asmeninio asistento paslaugos 10 neįgaliųjų.
	Teikti apgyvendinimo paslaugas savarankiško gyvenimo namuose ir ieškoti infrastruktūros plėtros galimybių	SB, asmens lėšos, kitos lėšos	Socialinės paramos ir rūpybos skyrius, Telšių socialinių paslaugų centras, Telšių rajono senelių globos namai	Didinti vietų skaičių iki 35 socialinės paslaugos Telšių rajono senelių globos namų struktūriniame padalinyje Gedrimų savarankiško gyvenimo namuose, atsisakant dienos socialinės globos paslaugų.

	Organizuoti kompleksinę / integralią dienos socialinę globą asmens namuose	ES, SB, SB (VB), asmens įmokos, kitos lėšos	Socialinės paramos ir rūpybos skyrius, Telšių socialinių paslaugų centras, kiti galimi teikėjai	Numatomas paslaugų gavėjų skaičius 115, iš jų: dienos socialinės globos asmens namuose ~ 80; integralios pagalbos ~ 35.
	Plėtoti dienos, trumpalaikės socialinės globos ir atokvėpio paslaugas institucijoje	SB, SB (VB), asmens įmokos, kitos lėšos	Socialinės paramos ir rūpybos skyrius, Telšių socialinių paslaugų centras, Telšių rajono senelių globos namai, Varnių PSPC ligoninės Slaugos (globos) skyrius	Dienos socialinės globos institucijoje gavėjų skaičius – 14, Trumpalaikės socialinės globos paslaugas Varnių PSPC ligoninės Slaugos (globos) skyrius – 15, Telšių rajono senelių globos namuose – 3.
		268,7 (VB); 47,4 (SB)	Socialinės paramos ir rūpybos skyrius, Statybos ir urbanistikos skyrius	Įgyvendinti projektą „Telšių dienos centro pritaikymas neįgalųjų ir senyvo amžiaus asmenų poreikiams“. Per 2020 m. bus pradėtas kapitalinis remontas Telšių dienos centro patalpose.
		SB, VB, asmens įmokos, kitos lėšos	Socialinės paramos ir rūpybos skyrius, Telšių socialinių paslaugų centras, Strateginio planavimo ir investicijų skyrius,	Dienos socialinės globos asmens namuose gavėjų skaičius – 81, iš jų su sunkia negalia – 55, dienos socialinės globos paslaugų suteikimo asmens namuose daugiau kaip 40 val. per savaitę (7 dienas per savaitę) suteikimas iki 3 asmenų.
	Organizuoti socialinės reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje teikimą	69,1 (VB), 13,2 (SB)	Socialinės paramos ir rūpybos skyrius, NVO	Finansavimas skirtas nevyriausybiinių organizacijų 7 projektams įgyvendinti. Paslaugas gaus 336 neįgalūs asmenys.
Pritaikyti gyvenamąją ir viešąją aplinką asmenims su negalia	Vykdyti būsto ir aplinkos pritaikymo suaugusiems neįgaliesiems programą	27,5 (VB); 35,4 (SB)	Socialinės paramos ir rūpybos skyrius, Statybos ir urbanistikos skyrius	Gauta prašymų 25. Planuojama pritaikyti iki 6 būstus.
	Šeimų, auginančių vaikus su sunkia negalia, socialinio saugumo stiprinimas pritaikant būstą ir gyvenamąją aplinką	9,9 (VB)	Socialinės paramos ir rūpybos skyrius, Statybos ir urbanistikos skyrius	Gauti 7 prašymai, planuojama pritaikyti 6 būstus.
	Pritaikyti 1 viešosios paskirties objektą	10,0 (SB)	Socialinės paramos ir rūpybos skyrius, Statybos ir urbanistikos skyrius	Pritaikytas 1 viešosios paskirties objektas.
Didinti neįgalių asmenų darbinį užimtumą	Remti neįgalių asmenų įdarbinimo programą	1,0 (SB)	Socialinės paramos ir rūpybos skyrius, neįgaliųjų darbinio užimtumo paslaugas teikianti organizacija	Skirti asignavimai neįgaliųjų darbinio užimtumo programai įgyvendinti, skatinant neįgaliųjų (iki 10) darbinį užimtumą bei novatoriškas veiklas.
5 tikslas. Didinti socialinių paslaugų prieinamumą ir socialinių darbuotojų profesinius gebėjimus				
Užtikrinti NVO dalyvavimą socialinių paslaugų teikime	Finansuoti socialinius projektus	30,0 (SB)	Socialinės paramos ir rūpybos skyrius, NVO	Skirtas finansavimas 20 NVO socialinių projektų veikloms įgyvendinti.

Didinti socialinių darbuotojų profesinius gebėjimus	Išanalizuoti profesinių gebėjimų didinimo poreikį	1,0 (SB)	Socialinės paramos ir rūpybos skyrius, socialines paslaugas teikiančios įstaigos, seniūnijos	Parengtos išvados dėl profesinių gebėjimų didinimo poreikio. Kvalifikacijos kėlimo mokymuose dalyvaus 10 darbuotojų.
--	---	----------	--	--

11. Regioninių socialinių paslaugų poreikis 2020 metais

23 lentelė

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų rūšys pagal žmonių socialines grupes	Socialinės globos įstaiga	Mastas (vietų sk.)
1.	Ilgalaikė socialinė globa, iš jų:		6
1.1.	Asmenims su psichine ir proto negalia	Valstybiniai socialiniai globos namai	2
1.2.	Senyvo amžiaus asmenys ir asmenys su fizine negalia	Privatūs socialinės globos namai	2
2.	Kitos socialinės paslaugos, iš jų:		2
2.1.	Gydymas nuo priklausomybės psichoaktyviomis medžiagomis	Psichosocialinės reabilitacijos centras (NVO)	2
4.	Iš viso		8

IV. FINANSAVIMO PLANAS

12. Socialinių paslaugų finansavimo šaltiniai ²⁴

24 lentelė

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų finansavimo šaltiniai	Pagal faktines išlaidas			Pagal planines išlaidas		
		2017 m.	2018 m.	2019 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.
1.	Savivaldybės biudžeto išlaidos socialinėms paslaugoms, tūkst. Eur	1770,4	2201,5	2578,6	2505,1	2752,2	3795,5
1.1.	palyginti su bendru savivaldybės biudžetu, proc.	4,3	5,5	5,3	5,9	5,6	–
2.	LR valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos, tūkst. Eur, iš jų:	941,9	1337,8	1309,3	1406,4	1274,4	1298,3
2.1.	socialinės rizikos šeimų socialinei priežiūrai organizuoti, tūkst. Eur	191,0	266,0	384,0	384,0	398,5	330,0
2.2.	asmenų su sunkia negalia socialinei globai organizuoti, tūkst. Eur	453,5	557,0	662,2	423,4	588,4	705,3
2.3.	vaikų globos (rūpybos) išmokoms, tūkst. Eur	297,4	514,7	263,1	599,0	287,5	263,0
3.	Valstybės biudžetas (kita tikslinė dotacija), tūkst. Eur	169,1	173,2	199,9	219,0	183,6	218,9
4.	Bendrosios dotacijos kompensacija VB(BDK), tūkst. Eur	74,3	66,9	32,0	32,0	12,0	12,0
5.	ES struktūrinių fondų lėšos, tūkst. Eur	174,3	281,1	337,6	399,2	486,8	226,0
6.	Asmenų mokėjimai už socialines paslaugas, tūkst. Eur	290,2	326,9	362,8	346,0	359,6	371,5
7.	Kitos lėšos, tūkst. Eur	2,9	5,5	10,5	22,1	7,8	2,4
8.	Iš viso tūkst. Eur	3423,1	4393,0	4830,7	4939,8	5076,4	5924,6

12.1. Socialinių paslaugų finansavimo šaltinių įvertinimas

13. Socialinių paslaugų finansavimo iš Savivaldybės biudžeto būdai ²⁵

Socialinės paslaugos iš savivaldybės biudžeto finansuojamos:

- tiesioginio finansavimo būdu;
- finansuojant programas;

²⁴ Šaltinis: Telšių rajono savivaldybės Socialinės paramos įgyvendinimo programos tikslų, uždavinių, priemonių ir išlaidų suvestinė.

²⁵ Šaltinis: Telšių rajono savivaldybės Socialinės paramos įgyvendinimo programos tikslų, uždavinių, priemonių ir išlaidų suvestinė.

- perkant paslaugas;
- remiant NVO projektus.

25 lentelė

Eil. Nr.	Finansavimo būdai	Lėšos (tūkst. Eur)		Lėšos (proc.)	
		2019 m. faktas	2020 m. planas	2019 m. faktas	2020 m. planas
1.	Socialinių paslaugų pirkimas ²⁶	18,7	23,0	0,73	0,84
2.	Tiesioginis socialinių paslaugų įstaigų finansavimas iš jo:	2350,7	2530,8	91,17	91,96
2.1.	savivaldybės pavaldumo įstaigoms	1772,6	1887,8	68,75	68,60
2.2.	įstaigoms pagal lėšų kompensavimo sutartis ²⁷	574,5	633,0	22,28	23,0
2.3.	nevyriausybinių organizacijų įstaigoms pagal lėšų kompensavimo sutartis ²⁸	3,6	10,0	0,14	0,37
3.	Savivaldybės biudžeto lėšos, skirtos nevyriausybiniams ir kitoms organizacijoms socialiniams projektams finansuoti ²⁹	45,3	63,8	1,76	2,32
4.	Socialinių paslaugų programų finansavimas ³⁰	164,0	134,6	6,36	4,89
5.	Iš viso:	2578,6	2752,2	100	100

14. Lėšos, reikalingos žmogiškųjų išteklių plėtrai

Telšių rajono savivaldybė 2019 m. skyrė 503,6 tūkst. Eur savivaldybės biudžeto lėšų socialinės srities darbuotojų darbo užmokesčiui didinti. Tai sudaro 18,3 proc. visų planuojamų nepanaudoti savivaldybės biudžeto lėšų piniginei socialinei paramai skaičiuoti ir mokėti. Iš šių lėšų 303,6 tūkst. Eur yra paskirstyti 2019 m. savivaldybės biudžete pagal asignavimų valdytojus, 100,0 tūkst. Eur yra skirta švietimo įstaigose dirbančių darbuotojų darbo užmokesčiui didinti, 100,0 tūkst. Eur numatyta atskiroje savivaldybės biudžeto eilutėje ir bus paskirstyti Telšių rajono savivaldybės mero potvarkiu sudarytos darbo grupės siūlymu.

Vadovaujantis Socialinių paslaugų srities darbuotojų profesinės kompetencijos tobulinimo tvarkos aprašo, patvirtinto socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. vasario 13 d. Nr. A1-75 „Dėl socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. balandžio 5 d. įsakymo Nr. A1-92 „Dėl socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų kvalifikacinių reikalavimų, socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų profesinės kvalifikacijos kėlimo tvarkos bei socialinių darbuotojų atestacijos tvarkos aprašų patvirtinimo“ pakeitimo“, 6 punktu socialiniai darbuotojai privalo periodiškai tobulinti savo profesinę kompetenciją ne mažiau kaip 16 akademinių valandų per kalendorinius metus.

Biudžetinių socialinių paslaugų įstaigų darbuotojai turi galimybių tobulinti savo kompetencijas iš savivaldybės biudžeto lėšų, skirtų įstaigų veiklai užtikrinti, ir specialiųjų tikslinių dotacijų. Tuo tarpu 2018 m. tik 4 kaimiškose seniūnijose: Gadūnavo, Nevarėnų, Tryškių ir Žarėnų, buvo skirta po 105,6 Eur seniūnijose dirbančių socialinių darbuotojų mokymams 2019 m. savivaldybės biudžete yra numatyta skirti 1,0 tūkst. Eur šioms reikmėms tenkinti.

Telšių socialinių paslaugų centras informavo, kad iš valstybės biudžeto tikslinių dotacijų lėšų numato skirti 4,7 tūkst. Eur, o iš įstaigos asignavimų – 1,0 tūkst. Eur darbuotojų kvalifikacijai kelti. Telšių vaikų globos namai planuoja šioms reikmėms skirti 2,0 tūkst. Eur. Telšių centras „Viltis“ kvalifikacijai kelti 2019 m. numatė 0,1 tūkst. Eur valstybės biudžeto tikslinės dotacijos

²⁶ Psichologinės ir krizių įveikimo pagalbos pirkimas, išvadų asmens gebėjimams įvertinti rengimo paslaugų pirkimas.

²⁷ Socialinės globos šeimoje finansavimas; socialinių paslaugų finansavimas.

²⁸ Socialiai remtinų asmenų nemokamo maitinimo užtikrinimas.

²⁹ Socialinių projektų ir reabilitacijos projektų finansavimas.

³⁰ Europos pagalbos skurstantiems programa; Neįgalųjų darbinio užimtumo rėmimo programa, Dienos centrų infrastruktūros plėtros ir veikos finansavimo programa; Būsto pritaikymo ir viešosios aplinkos pritaikymo neįgaliesiems programos; Socialinių darbuotojų darbo užmokesčio didinimo ir kvalifikacijos kėlimo programa.

savivaldybių biudžetams lėšų. Planuojami mokymai 33 Telšių centro „Viltis“ darbuotojams. Telšių rajono senelių globos namai planuoja skirti 0,5 tūkst. Eur iš įstaigos asignavimų ir 1,0 tūkst. Eur iš valstybės biudžeto tikslinių dotacijų lėšų.

15. Savivaldybės finansinių galimybių palyginimas su numatytu priemonių finansavimu

Socialinių paslaugų planas rengiamas ir numatomos įgyvendinti priemonės atsižvelgiant į Savivaldybės finansines galimybes. Senstant gyventojams ir daugėjant išlaikytinių, Savivaldybė nėra pajėgi išplėtoti socialinių paslaugų infrastruktūros taip, kad būtų patenkinti visų socialinių grupių poreikiai.

15.1. Savivaldybės organizuojamų socialinių paslaugų įvertinimas

Savivaldybėje socialinės paslaugos organizuojamos visoms asmenų grupėms. Tačiau paslaugų poreikis nėra pilnai patenkinamas.

Paslaugų poreikio tenkinimo vertinimas pagal prioritetinės žmonių socialines grupes: šeimoms ir vaikams – tenkinamas iš dalies:

- pradėtos teikti bendruomeninės paslaugos be tėvų globos likusiems vaikams;
- įgyvendinamas kompleksinės pagalbos šeimai projektas;
- finansiniai instrumentai skatina globą šeimoje;

asmenims su proto ir psichikos negalia – tenkinamas iš dalies;

- užtikrinta dienos socialinė globa asmenims su proto negalia;
- neteikiamos trumpalaikės socialinės globos paslaugos rajone, todėl jos perkamos kitose savivaldybėse;

- nepakanka paslaugų psichikos negalią turintiems asmenims;

- nevystomos bendruomeninės paslaugos;

socialinės rizikos asmenims – tenkinamas iš dalies:

- užtikrintos laikino apgyvendinimo paslaugos;
- iš dalies teikiamos maitinimo ir higienos paslaugos;
- nėra kompleksinės socialinių paslaugų sistemos asmenims po psichosocialinės reabilitacijos;

- nėra vystomos trumpalaikės/ ilgalaikės socialinės globos paslaugos šiai asmenų grupei;

- nevystomos bendruomeninės paslaugos;

asmenys su fizine negalia – paslaugų poreikis tenkinamas:

- užtikrinamos paslaugos į namus; atokvėpio paslaugos institucijoje, dienos socialinė globa institucijoje;

senyvo amžiaus asmenys socialinių paslaugų poreikis tenkinamas:

- užtikrinamos paslaugos į namus;
- atokvėpio paslaugos ir dienos socialinė globa institucijoje;
- trumpalaikė/ ilgalaikė socialinė globa tenkinama iš dalies, nes sparčiai didėja šių paslaugų poreikis. Eilėje paslaugoms gauti yra įrašyta 40 asmenų. Dalis paslaugų perkamos kitose savivaldybėse;

- neskatinamas privatus paslaugų teikimo sektorius.

Paslaugų poreikio tenkinimo vertinimas pagal prioritetines paslaugų rūšys:

- bendrųjų socialinių paslaugų teikimas – tenkinamas iš dalies; nepakanka paslaugų kaimiškose seniūnijose;

- dienos socialinės globos paslaugų teikimas – tenkinamas paslaugų poreikis asmens namuose, dienos centruose;

- socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas – tenkinamas socialinių problemų turinčiose šeimose;

- netenkinamas socialinės rizikos asmenims;
- trumpalaikės socialinės globos teikimas – tenkinamas senyvo amžiaus ir fizinę negalią turintiems asmenims; netenkinamas proto ir psichikos negalią turintiems asmenims.

Paslaugų poreikio tenkinimo vertinimas pagal prioritetinės paslaugų teikimo vietas:

- šeimoje – tenkinamas iš dalies;
- bendruomenėje – tenkinamas iš dalies;
- nestacionarių paslaugų įstaigoje (dienos centruose) – tenkinamas;
- stacionarių paslaugų įstaigose (esamose struktūrose) – tenkinamas iš dalies.

V. PLĖTROS VIZIJA IR PROGNOZĖ

16. Socialinių paslaugų plėtros vizija

Įvertinant faktinę situaciją ir socialinių paslaugų poreikio tenkinimą, numatoma 3 metų socialinių paslaugų plėtros vizija pagal atskiras socialines grupes:

Šeimoms ir vaikams:

- įgyvendinti kompleksinių paslaugų teikimą šeimai ir vaikams;
- įgyvendinti bendruomeninių namų steigimo projektą; pereiti nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų šeimai ir vaikui;
- stiprinti globėjų (rūpintojų) paiešką ir užtikrinti socialinės globos šeimoje finansavimą;
- stiprinti tarpsektorinį bendradarbiavimą, nevyriausybinių sektoriaus, bendruomenės įsitraukimą į šeimos stiprinimą.

Suaugusiems asmenims su negalia ir jų šeimoms:

- plėtoti socialines paslaugas asmenims su proto ir psichikos negalia šeimoje ir bendruomenėje pereinant nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų;
- stiprinti socialinių paslaugų teikimą asmenims su fizine negalia bendruomenėje įtraukiant į paslaugų teikimą bendruomenės narius;
- skatinti privataus ir nevyriausybinių sektoriaus įsitraukimą į paslaugų teikimą.

Senyvo amžiaus asmenims ir jų šeimos:

- skatinti senyvo amžiaus asmenis dalyvauti dienos centrų veikloje, sudarant galimybes jų šeimos nariams aktyviau dalyvauti darbinėje rinkoje;
- skatinti privačią iniciatyvą steigti privačius senelių globos namus;
- skatinti paslaugų teikimą bendruomenėse, stiprinant bendruomeniškumą, nevyriausybinių sektoriaus įsitraukimą.

Socialinės rizikos suaugusiems asmenims:

- kurti kompleksinių socialinių paslaugų sistemą, orientuotą į asmens įgalinimą pačiam spręsti savo problemas, skatinant integraciją į darbo rinką, integraciją į visuomenę;
- stiprinti pagalbos teikimą socialinės rizikos asmenų aplinkoje gyvenantiems asmenims, šeimos nariams;
- stiprinti tarpsektorinį bendradarbiavimą, nevyriausybinių sektoriaus ir bendruomenės įsitraukimą.

17. Prognozuojamos socialinės paslaugos

Per 3 metus planuojama plėsti:

Šeimoms ir vaikams:

- bendruomenines paslaugas tėvų netekusiems vaikams;
- psichologinės pagalbos ir smurto prevencijos sistemą;
- socialinių įgūdžių ugdymą savarankiško gyvenimo namuose;
- kompleksines paslaugas šeimai;
- paramos globėjams sistemą;
- dienos centrų veiklą;
- savarankiško gyvenimo namų infrastruktūrą.

Asmenims su proto ir psichikos negalia:

– socialinės globos ir atokvėpio paslaugas asmens namuose, atokvėpio ir trumpalaikės socialinės globos paslaugas institucijoje;

– grupinių gyvenimo namų veiklą.

Socialinės rizikos asmenims:

– bendrųjų socialinių paslaugų teikimą bendruomenėje.

Senyvo amžiaus ir neįgaliems asmenims:

– grupinius gyvenimo namų veiklą bendruomenės ir NVO iniciatyva kaimiškose seniūnijose;

– privataus paslaugų teikėjo sektoriaus įsikūrimą.

18. Savivaldybės biudžeto lėšų, skirtų socialinėms paslaugoms teikti, augimo perspektyva ir numatomas pokytis

26 lentelė

Metai	Biudžeto dalis socialinėms paslaugoms, proc.		Asignavimai, tūkst. Eur		Didėjimas (+)/ mažėjimas (-), lyginant su praėjusiais metais, tūkst. Eur	
	Planas	Faktas	Planas	Faktas	Planinių lėšų	Faktinių lėšų
2016 m.	4,3	4,5	1754,2	1789,9	+ 481,0	+ 408,5
2017 m.	5,0	4,3	1963,7	1770,0	+ 209,5	+ 19,5
2018 m.	5,7	5,5	2200,0	2201,0	+ 236,3	+ 431,0
2019 m.	5,9	5,3	2505,1	2578,6	+305,1	—
2020 m.	6,7	—	2752,2	—	+247,1	—
Vidutiniškai sudaro	5,52	4,9	—	—	—	—
2021 m.	7,4	—	3795,5	—	+ 1043,3	—

19. Išteklų prognozė ateinantiems 3 metams

(Numatomi ištekliai, kurie leistų siekti geresnio socialinių paslaugų poreikio tenkinimo, pvz.: socialinių darbuotojų skaičiaus augimas, išlaidų skiriamų socialinėms paslaugoms, didėjimas, kt. veiksniai)

20. Siūlomos plėsti regioninės socialinės paslaugos, jų rūšys ir prognozuojamas mastas

27 lentelė

Socialinių paslaugų rūšys (nurodomos pagal žmonių socialines grupes)	Mastas (vietų skaičius)
Apsaugotas socialinis būstas asmenims su proto ir psichikos negalia	2
Grupinio gyvenimo namai asmenims su proto ir psichikos negalia	3
Trumpalaikės socialinės globos / atokvėpio paslaugos senyvo amžiaus / neįgaliems asmenims	5
Ilgalaikės socialinės globos paslaugos senyvo amžiaus / neįgaliems asmenims	3
Psichosocialinės pagalbos paslaugos psichosocialinės pagalbos centruose socialinės rizikos asmenims	2

VI. PLANO ĮGYVENDINIMO PRIEŽIŪRA

21. Socialinių paslaugų plano įgyvendinimo priežiūros vykdytojai

Socialinių paslaugų plano įgyvendinimo priežiūrą vykdo Savivaldybės administracijos direktorius, Socialinės paramos ir rūpybos skyriaus vedėjas.

22. Socialinių paslaugų plano įgyvendinimo priežiūros etapai ir įvertinimo rezultatai

Socialinių paslaugų planas vertinamas du kartus per kalendorinius metus.

23. Pasiektų rezultatų, tikslų ir uždavinių analizė, numatytų vykdyti priemonių efektyvumas

Pasiektų rezultatų, tikslų ir uždavinių analizė atliekama rengiant ateinančių metų Socialinių paslaugų planą. Teikiamų paslaugų efektyvumas vertinamas pagal socialinių paslaugų efektyvumo vertinimo kriterijus, patvirtintus Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. A1-104 „Dėl Socialinių paslaugų plano formos ir Socialinių paslaugų efektyvumo vertinimo kriterijų patvirtinimo“.

28 lentelė

Socialinių paslaugų efektyvumo vertinimas

Eil. Nr.	Kriterijus	Rodiklis
1.	Savivaldybės biudžeto išlaidos per metus socialinėms paslaugoms, tenkančios vienam savivaldybės gyventojui, Eur	65,26
2.	Valstybės skirtų dotacijų santykis su savivaldybės biudžeto lėšomis, skiriamomis socialinėms paslaugoms, proc.	50,78
3.	Vietų skaičiaus stacionariuose socialinių paslaugų įstaigose santykis su vietų skaičiumi (maksimaliu lankytojų skaičiumi per dieną) nestacionariuose socialinių paslaugų įstaigose (laikino gyvenimo namuose, dienos socialinės globos centruose, savarankiško gyvenimo namuose, socialinės priežiūros centruose)	1/4,8
4.	Socialinių paslaugų (įskaitant bendrąsias socialines paslaugas) gavėjų skaičiaus santykis su bendru savivaldybės gyventojų skaičiumi, proc.	6,44
5.	Socialinės globos ir socialinės priežiūros gavėjų skaičiaus santykis su bendru savivaldybės gyventojų skaičiumi, proc.	3,87
6.	Regioninių socialinių paslaugų gavėjų skaičiaus santykis su kitų socialinių paslaugų (išskyrus bendrąsias socialines paslaugas) gavėjais	1/21
7.	Socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų skaičius savivaldybėje, tenkantis 10 tūkst., savivaldybės gyventojų	47,24
8.	Socialinių paslaugų poreikio patenkinimo procentas (asmenų (šeimų), kuriems patenkintas socialinių paslaugų poreikis, santykis su asmenų (šeimų) skaičiumi, kuriems įvertintas socialinių paslaugų poreikis)	97,28

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Telšių rajono savivaldybės taryba 188657897, Teisės aktų informacinė sistema
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Dėl Telšių rajono savivaldybės 2020 m. socialinių paslaugų plano patvirtinimo
Dokumento registracijos data ir numeris	2020-06-25 Nr. T1-230
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Kęstutis Gusevas, Meras
Sertifikatas išduotas	KĘSTUTIS,GUSEVAS
Parašo sukūrimo data ir laikas	2020-06-29 20:41:58
Parašo formatas	XAdES-X-L
Laiko žyme nurodytas laikas	2020-06-29 20:42:22
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseeimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2019-04-26 - 2024-04-24
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	-
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	-
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	eSeimas. Teisės aktų informacinė sistema (TAIS), versija 1.2.67
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Metadata entry "Index of the case (volume) the document is assigned to" must be specified Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2020-07-01)
Paieškos nuoroda	https://www.e-tar.lt/portal/legalAct.html?documentId=8ee66700b9cd11ea9a12d0dada3ca61b
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2020-07-01 01:26:14 TAIS